

OR USKLAJEVANJU RAZMERIJ DELITVE ČISTEGA DOHODKA ZA LETO 1961 V POSTOJNSKI OBČINI

Skoraj že 80 odstotkov dokumentacij

Doseganje intenzivno delo občinske komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in zavodih postojnske občine bi lahko razdelili v dve fazi.

V prvi fazi, to je od njene ustanovitve do 26. maja, ko je potekel zakoniti rok za izdelavo dokumentacij k zaključnim računom 1961, se je komisija na svojih sejah posvetovala s predstavniki enajstih gospodarskih organizacij in zavodov, kako pristopiti k izdelavi dokumentacije. V tem času je tudi analizirala osnovne rezultate poslovanja in delitve za skupno 29 gospodarskih organizacij in zavodov v občini.

Problematika, ki se je v postojnski občini pojavila v fazi izdelave dokumentacij, je bila predvsem naslednja: 1. V manjših gospodarskih organizacijah je bila faza proučevanja predpisov o vskladitvi razmerij delitve očitno predolga, zaradi česar sta se izdelava in sprejetje dokumentacij močno zavlekla. 2. V nekaterih večjih gospodarskih organizacijah je bilo čuti težnjo precejšnje zaslug delovnih kolektivov pri porastu čistega dohodka, čeprav so na takšen ugoden porast delovali na eni strani tudi dvig cen, na drugi strani pa bodisi sprememba instrumentov ali kakršnikoli drugi zunanji činitelji. 3. Poleg navedenega so izdelavo dokumentacij predvsem v zavodih močno zavlekli nepopolni predpisi in druge tehnične ter vsebinske pomanjklivosti.

Do 26. maja je občinska komisija v Postojni prejela od gospodarskih organizacij in zavodov 29 dokumentacij, kar pomeni, da je v zakonitem roku tehnično zadovoljilo predpisom skoraj 80 % pod-

jetij. Ta odstotek bi bil gotovo še višji, da niso višje komisije oziroma ZIS nekaterim panogam naknadno podaljšali roke.

Od predloženih dokumentacij k zaključnim računom je občinska komisija v svoji drugi fazi dela do 3. junija že pregledala in podrobno analizirala dokumentacije k zaključnim računom Javora, Urarne, Radiotehnike, Krajevne pekarnice, Splošnega mizarstva, hotela Javornik, Jadrana, Ključavničarstva, Kina Zarje in Tobaka. K tem dokumentacijam in sprejeti delitvi čistega in osebnih dohodkov v letu 1961 ni imela pripomb.

Medtem pa je dokumentaciji Gradenj in Vodovoda zavrnila, ker nista bili sestavljeni v skladu z navodili ZIS. V primerih dokumentacij k zaključnim računom Gostinskega podjetja Pivka, Mestnih pekarn in LIV Postojna komisija pregledov do 3. junija še ni dokončala, dočim se je na osnovi dokumentacije Gozdnega gospodarstva Postojna odločila za širši posvet s predstavniki tega kolektiva. Sklep posveta je bil, naj GG svojo dokumentacijo dopolni.

V zvezi z že dostavljenimi dokumentacijami je komisija ugotovila sledeče: 1. Večina gospodarskih organizacij je pri konkretnem izvajanju predpisov izhajala iz de facto delitve čistega dohodka v letu 1961, čeprav predpisi striktno naračajo in nalagajo dolžnost, naj se preko dokumentacij ugotovi, kakšna naj bi bila delitev po družbeno osvojenih merilih. Takšna delovna orientacija nekaterih podjetij je pri sestavi dokumentacij vodila slej ko prej do špekulativnih izračunov preko številnih variant, ki naj bi navrgle najugodnejši faktor k, da

bi bila tako izvršena delitev v letu 1961 vsaj približno enaka oni v dokumentaciji. Razumljivo je, da je takšna metoda sestave dokumentacij nesprijemljiva, ker vodi k negaciji vsebinskih načel delitve po delu. 2. Iz doslej predloženih dokumentacij je komisija ugotovila, da so priložene obrazložitve zelo skorne in v večini primerov neskrbno sestavljane, čeprav bi morale nujno predstavljati rezime k analizam, na osnovi katerih bi občinska komisija z družbenih aspektov ocenila pra-

vilnost delitve za leto 1961. 3. Komisija je nadalje ugotovila, da je delo v zvezi z dokumentacijami predvsem v nekaterih manjših podjetjih sila površno. Bilo je celo nekaj primerov dostave nepopolnih dokumentacij, ki pa jih je zavrnila.

Občinska komisija v Postojni bo o svojem delu in problematiki, ki se je doslej pojavila pri izvajanju predpisov o vskladitvi razmerij delitve, poročala v prihodnjih dneh Občinskemu ljudskemu odboru Postojna.

Z LETNEGA OBČNEGA ZBORA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA V PIRANU

V korak z družbenim razvojem

Pred dnevi je imel Občinski sindikalni svet v Piranu letni občni zbor, katerega poročilo in razprava sta potekala v znamenju važne vloge sindikatov v gospodarskih organizacijah, zavodih in ustanovah v zvezi z uvajanjem novega gospodarskega sistema, kot glede izvajanja novih ukrepov v našem gospodarstvu. Tako poročilo predsednika Romana Poljška kot kasnejša razprava

sta tudi posebej poudarila potrebo po še tesnejšem sodelovanju sindikalnih organizacij z organi delavskega samoupravljanja, predvsem pa naj bo v bodoče naloga sindikatov, da z večjo mobilnostjo združujejo kolektive v napori, da bi odpravili nekatere napake, kot so na primer neena-kopravn materialni odnosi, razna nesoglasja, ki ponekod kalijo vzdušje in podobno; z gospodar-

skimi analizami pa naj bi sindikalne organizacije prikazale svojim članom gibanje proizvodnje, izpolnjevanje gospodarskih planov in v zvezi s tem nakazovale neposredne naloge proizvajavcem: gibanje storilnosti in proizvodnost, štednjo, fond časa in gospodarsko škodo zaradi izostankov z dela in podobno.

Za vzoren primer glede aktivnosti sindikalne organizacije so navedli Piransko ladjedelnico in sečoveljski rudnik. V prvem podjetju so posebno aktivni sindikalni pododbori v ekonomskih enotah, saj so le-ti na svojih občnih zbiorih ocenili gospodarjenje in delo samoupravnih organov s temeljitimi analizami. V sečoveljskem rudniku pa je sindikat glavni zagovornik pri izvajanju sklepov, ki določajo, da morajo biti osebni dohodki strogo podrejeni finančni realizaciji itd.

Povsem nasprotno rezultate pa ugotavljajo v večini gostinskih podjetij, kjer se kolektivi niso znali strniti v boj zoper negativne pojave, čeprav so posamezniki poskušali z zdravo kritiko zaježiti pojave pretiranega apetita po delitvi osebnih dohodkov itd.

Na občnem zboru so se posebej dotaknili vprašanja povezave sindikalnih podružnic počitniških

domov. Vse kaže, da se bodo sindikalne organizacije teh domov morale kar najprej združiti na določenih področjih, slej ko prej pa stoji tudi pred novim občinskim sindikalnim vodstvom naloga, kako usmerjati delo sindikalnih organizacij izrazito sezonskih podjetij, kot so soline, gradbeno podjetje in druga.

Bolj elastične oblike sindikalnega dela bodo morali najti pri Splošni plovbi za svoje posadke na ladjah. (bb)

SEKTORSKI POSVET V POSTOJNI

Na pobudo republiške komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka je bilo prejšnji četrtek v Postojni sektorsko posvetovalje vseh predsednikov in tajnikov občinskih komisij okraja Koper in Nova Gorica. Udeleženci posveta, ki ga je vodil inž. Ivo Klemenčič, so se na osnovi doseženega dela občinskih komisij in konkretne problematike okrog izdelave dokumentacije k zaključnim računom 1961 pomenili o nekaterih organizacijskih vprašanjih dela komisij, predvsem pa o nekaterih vsebinskih aspektih vsklajevanja delitve ter o družbeni vlogi komisij.

ZAČETEK OBRATOVANJA V REKONSTRUIRANEM »LESONITU«

Vsakah 40 sekund nova plošča

Minula sobota je bil za kolektiv lesovinskih plošč »Lesonit« v Ilirski Bistrici prazničen dan. Izbrali so si ga za uraden začetek obratovanja rekonstruiranega obrata za proizvodnjo lesonitnih plošč, kar je osnovna dejavnost te tovarne.

Z besedo rekonstrukcija pove-mo pravzaprav premalo. Dejanjsko gre pri tem za novo tovarno, saj ni ostalo od starega nič drugega kot obstoječi tovarniški zidovi. Dolga vrsta novih strojnih naprav se začenja s strojem, ki drobi lesno maso, in se končuje s tekočim trakom, po katerem pride vsakah 40 sekund še vroča nova lesonitna plošča 1,70 x 5,20 m. V vsem tem zapletenem procesu je zaposlenih le 26 ljudi, tako da je delo do skrajnosti mehanizirano oziroma v določenih fazah popolnoma avtomatizirano. Delajo pa v treh izmenah, to se pravi noč in dan.

Po zaslugi modernih strojev, ki so jih kupili na Švedskem, letošnja proizvodnja lesonitnih plošč kljub petmesečnemu zastoju zaradi rekonstrukcije po vsej verjetnosti ne bo manjša kot je bila lani, prihodnje leto, ko bodo prišle nove strojne naprave do izraza vseh 300 delovnih dni leta, pa bo proizvodnja dosegla okrog 16.000 ton in bo za 70 % večja kot je bila pred rekonstrukcijo. Posebej moramo omeniti, da je rekonstrukcija potekala točno po

vnaprej določenem rokovniku. Zahvala za to ne gre samo domačim in tujim dobaviteljem ali kooperantom, temveč predvsem tehničnemu vodstvu, posebej še inž. Jožetu Leniču, ki je dan za dnem vztrajno skrbel, da ni prišlo v ničemer do zastaja, ki bi lahko kar hitro, čeprav na oko še tako neznamen, zavrl rekonstrukcijo in podaljšal njeno trajanje. To pa bi bila velika škoda, saj je povpraševanje po lesonitnih ploščah veliko ne le na domačem, temveč tudi na tujih tržiščih. Rekonstruirana tovarna bo sedaj seveda proizvajala tudi ceneje, še boljša pa bo tudi kakovost izdelkov.

Skromne slovesnosti na dan uradne otvoritve so se udeležili predstavniki občinskih in okrajnih organov oblasti in političnih organizacij, veliki dogodek pa sta s svojo navzočnostjo počastila tudi inž. Ante Rosič, sekretar sekcije za lesonitne plošče zvezne Industrijske zbornice, in Vladimir Lešnik, pomočnik sekretarja za industrijo LRS. Po uvodnih besedah predsednika delavskega sveta Antona Volka so kolektiv in vodstvo tovarne čestitali k doseženemu uspehu že omenjena gostja, načelnik oddelka za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora Koper inž. Slavko Gaberc, predsednik občinskega ljudskega odbora Ilirska Bistrica Rado Škrli in sekretar okrajnega komiteja ZK Koper Albert Jakopič-Kajtimir. Med kosilom v hotelu »Zmaga« je sekretar Jakopič poudaril, da je uspešna rekonstrukcija »Lesonita« spodbuda za vse naše strokovne kadre, saj imajo le-ti v socialistični družbi možnost, uresničiti svoje zamisli v dobrobit vse naše skupnosti. Opozoril je še na vpliv, ki ga ima taka moderna tovarna na oblikovanje miselnosti delovnega kolektiva in izrazil prepričanje, da so prav vsi člani delovnega kolektiva »Lesonita« do zadnjega danes enako ponosni na doseženi uspeh.

-mž

VRSTA NUJNIH NALOG PRED ORGANI UPRAVLJANJA IN VODSTVI PODJETIJ

Naglo je dvakrat dobro

Eden izmed težavnih problemov, s katerimi se mora ukvarjati naše gospodarstvo, je prav gotovo elastičnost pri prodaji najrazličnejšega potrošnega blaga, ki spričo različnih vplivov lahko kaj naglo menja svojo ceno. Ob tem pojavu ostajajo mnogi delovni kolektivi tako proizvodnih kot prodajnih gospodarskih organizacij večkrat preveč brezbrilni in neprizadežni, zaradi česar nastaja zanje vedno bolj stopnjujoča se gospodarska škoda. Zaradi pomanjkljive komercialne službe, zaradi slabega spremljanja konjunkturnih pojavov na našem trgu in drugih napak v prodajni organizaciji ostaja veliko izdelkov neprodanih v skladišču. Se več: ker ta ali ona proizvajalna enota te napake ni pravočasno uvidela in ni prenehala z izdelovanjem nekurantnega blaga ter preusmerila svoje proizvodnje na rentabilno področje, se zaloge v skladišču še kopičijo in škoda nenehno raste. Nič več ne more biti merilo rentabilnosti nekega podjetja izpolnjevanje fizičnega obsega planirane proizvodnje, marveč samo in edino finančna realizacija, se pravi vnovčenje proizvedenega blaga na trgu. In ker bo to vnovčevanje izdelkov na tem trgu toliko lažje, kolikor bolj-ši in cenejši bodo ti izdelki in kolikor bolj bodo prilagojeni trenutnim zahtevam trga, toliko prej bodo prišli do polne veljave. Kadar bodo delovni kolektivi dosledno upoštevali ta načela eko-

nomike, prav gotovo zlepa ne bodo zašli v težave, s kakršnimi se morajo še danes mnogokje otepati.

Elastičnost v prodaji nekurantnega blaga bi se morala pokazati predvsem v naglem reagiranju z zniževanjem cene takšnih izdelkov, za kar je tudi družba v upravičenih primerih predvidela posebne kredite prizadeletih gospodarskih organizacijam. S temi krediti potem podjetje pokrije nastalo razliko med znižano prodajno in polno lastno ceno izdelkov, ki jih je bilo treba zaradi padca njihove vrednosti na trgu

čimprej razprodati. Doslej smo imeli v vsem koprskem okraju menda samo en primer, da je podjetje (Tomos) izkoristilo to ugodnost.

Se hujše posledice takšne neelastičnosti pa lahko nastanejo za podjetje, kadar začne vodstva in samoupravni organi zaradi naraščanja zalog svojih izdelkov celo zavirati proizvodnjo. Prav gotovo bi lahko del krivde za letošnje nazadovanje na nekaterih področjih gospodarstva po skrbni analizi našli tudi v tem. Razen izgovorov o pomanjkanju reprodukcijskega materiala je morda ta neelastičnost v prodaji blaga in vztrajanje na proizvodnji nekurantnega blaga naša največja napaka v tem času in morajo prav odstraniti teh pojavov delovni kolektivi zdaj posvetiti posebno pozornost. rb.

NOVO UVELJAVLJANJE PORTOROŠKIH AVTOMOTO DIRK

Uspel naskok na rekorde

Kljub neugodnemu vremenu so tudi letošnje portoroške dirke vstopno uspele in Portorož se je še bliže pomaknil mestom, ki uživajo evropski in svetovni sloves po tovrstnih prireditvah. Več kot 15 tisoč gledavcev je zadovoljno zapuščalo obronke tekmovalne steze, kjer so prisostvovali ogorčenim borbam za najboljše mesta in navdušeno ploskali Provinjci za doseženo povprečno hitrost v enem krogu nad 100 kilometrov na uro ter čestitali domačinom za uspehe v močni mednarodni konkurenci.

Sobotni začetek dirk ni obetal nič dobrega. Huda nevihta je prihrumela nad koprsko obalo prav takrat, ko so se spustili po progi dirkači na motociklih do 175 cm. Res sta spolzka cesta in močna

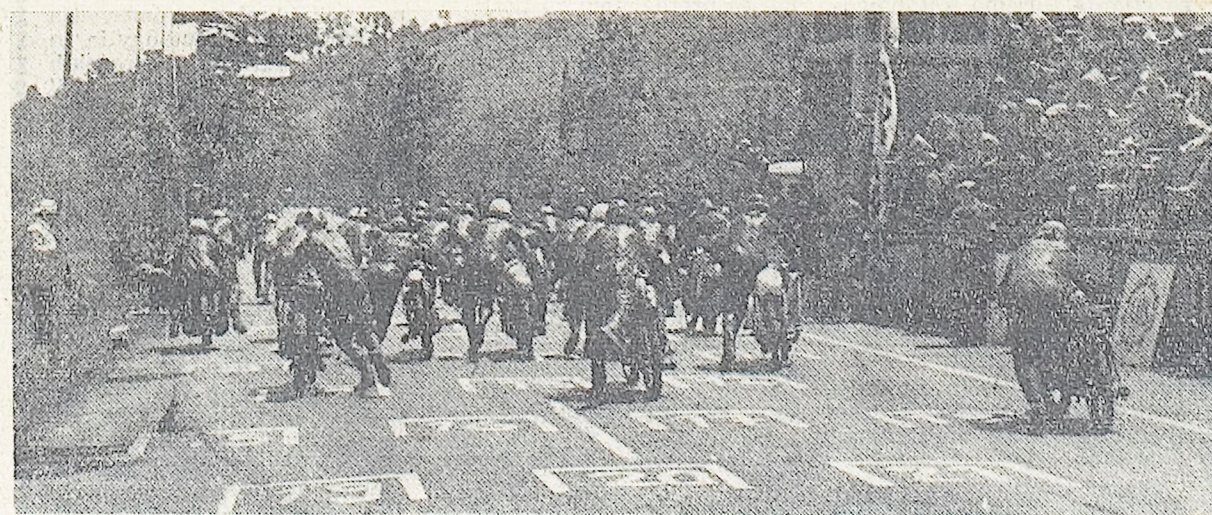
burja povzročili krog odstopov, pričakovati je, od vsega začetka krepko vodil dvakratni svetovni

NAGRADE NAJBOLJŠIM POŠTARJEM V AKCIJI ZA RAZŠIRITEV SLOVENSKEGA JADRANA

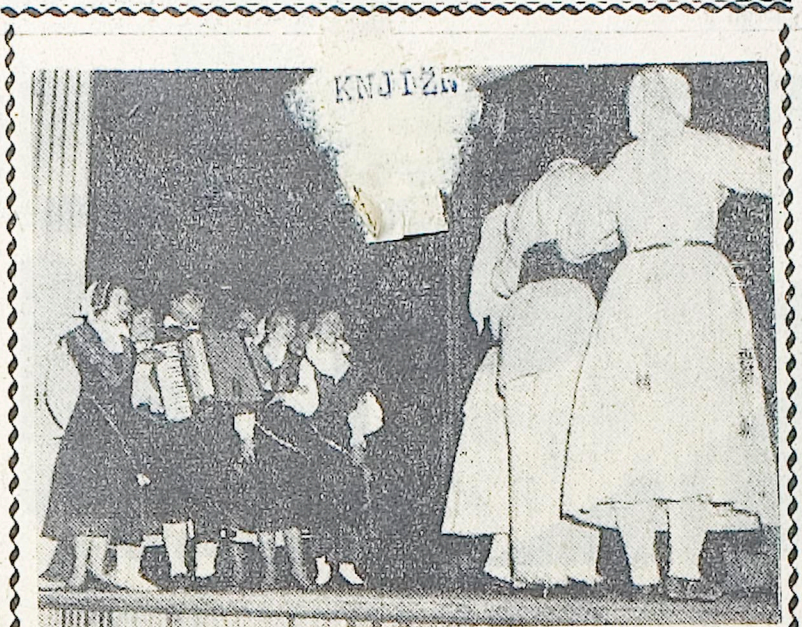
To naj bo spodbuda za vse

Nagradno tekmovanje pismož za razširitev Slovenskega Jadrana na področju koprškega okraja je torej zaključeno. Dalo je sicer skromne rezultate, vendar pa to ne pomeni, da je s tem akcijo poštarjev docela zaključena, ker bo list tudi v bodoče za vsakega novega naročnika z vsaj polletno plačano naročnino priznaval pismožno posebno nagrado v znesku 100 ali 200 din za tistega, ki bo imel poravnano celoletno naročnino. V doseženi akciji za razširitev lista je sodelovalo skupaj 45 pismož. Med njimi so se najboljše odrezali tovaršiški Skok iz Sežane, Cirila Kranjc iz Divače in Kapelj iz Košane, ki prejmejo 50, 30 in 20 tisoč dinarjev nagrade, medtem ko pripade nagrada

v znesku 1000 dinarjev za tovaršiški Kirmu iz Ilirske Bistrice, Oskarju iz Zoru Možetu iz Sežane, Alojzu Tavčarju iz Komna, Petru Basanežju iz Izole, Vinku Firnu in Stanku Jakse-tiču iz Ilirske Bistrice, Bizjaku iz Postojne, Antonu Mezgecu iz Materije in Teodorju Gmezelju iz Dutovelj. Nekaterih novih naročnikov se nismo mogli vzeti v poštev, ker nimajo še poravnane naročnine. Ker pripada tudi zanje pismožnem, ki so jih pridobili, posebna nagrada, bomo tudi to poslali, ko bo naročnina plačana. Vse nagrade prejmejo pismožne po pošti. Hkrati vabimo vse pismožne, naj z akcijo nadaljujejo, za vse informacije in druge potrebe pa naj se obračajo neposredno na upravo lista.

Več tisoč gledavcev je najbolj pritegnilo tekmovanje z mo točkil do 125 cm, saj je bila udeležba v tej kategoriji največja. Silka kaže začetek dirke, ki je prinesla zlat venec Italijanu Giuseppu Visenziju

POMLAD V POSTOJNI

Preteklo nedeljo je bila v Postojni množična prireditev, ki je manifestirala kulturno življenje in delo mladine v komun. V 16 točkah sporeda se je zvrstilo na odru lepo prenovljenega kulturnega doma okrog 400 nastopajočih cecibanov, pionirjev in mladincev postojnske komun, kot gostje pa so sodelovali še mladi predstavniki iz Komna in iz Kopra. Prireditev sta organizirala koprski okrajni in postojnski občinski svet Svoboda in prosvetnih društev, udeležili pa so se je poleg domačega občinstva tudi številni gostje, med katerimi so bili predstavniki okrajnih in občinskih političnih in družbenih forumov, oblastnih organov, prosvetnih društev in predstavniki republiškega sveta Zveze Svoboda iz Ljubljane, med njimi tudi predsednik tega sveta in ljudski poslanec Branko Babič.

Na sliki: mladinska folklorna skupina iz Postojne, ki je prikazala splet jugoslovanskih narodnih plesov. Več o tej mladinski kulturni manifestaciji preberite na 5. strani!

pisma uredništvu

ALI JE TAKO PRAV?

Bilo je 27. maja 1962. Ob 7.15 stoji pred vrati splošne ambulante v Kopru mlajša žena s petletnim otrokom in zaporedoma pritiska na zvonec. Zaradi avtobusne zveze je morala že v zgodnjih jutranjih urah z dvema otrokoma na pot. Petletni fantek je že pred vstopom v avtobus, med vožnjo in še potlej v Kopru v presledkih kar naprej bruhal.

Ker si mati ni vedela razlagati, zakaj otrok tako hudo bruha, se je napotila k zdravniku po nasvet.

Ko je tako z otrokom nekaj časa čakala pred vrati in pritiščala na zvonec (vrata so bila namreč zaklenjena!), so se končno vrata odprla in na prag je stopila bolničarka. Po njej je videla bi človek sklepala, da je bolničarka komaj vstala. Ko ji je mati razodela, zakaj je prišla, se je osorno zadržala, češ zakaj jo moti, da dežurni zdravnik spi, ker je ponoči dežural in naj se vrne ob deseti uri. Ko ji je mati skušala dopovedati, da odpotuje ob

9. uri, je ni poslušala, ampak je preprosto zaprla vrata.

Vprašam: ali je takšno ravnanje pravilno? Ali je to human odnos? Otroci bi utegnili bruhati zaradi zastrupitve in bi bil lahko kasnejši pregled že prepozno. Kdo bi v tem primeru odgovarjal? Izgovor bolničarke, češ da se za vsako malenkostno temperaturo vendar ni treba zatekati k zdravniku, ni umesten. Če pa je že bil dežurni zdravnik zares preučen, bi ga moral nadomeščati drugi zdravnik!

Prav bi bilo, da bi se takšne stvari ne ponavljale, da bi tako nobena stvar ne kazila našim zdravstvenim zavodom in njihovega osebnega ugleda, vrednega v dostojnosti v socialistični družbeni skupnosti.

Silvo Pincer, Koper

DOPISUJTE V

Jadran

žal tudi ptice, kakor da ne obstaja občinski odlok, ki vse to strogo prepoveduje in določa občutne kazni. Vse kaže, da bo treba poleg kazni izterjati od staršev tudi odškodnino za povzročeno škodo.

Morda je razprava zajela mnogo obrobna vprašanja, ki pa so v organizirani skupnosti vendarle važna in so pogostoma predmet živahnih razgovorov. Zato pa je treba še povedati, da je bilo poleg vsega navedenega poudarjenih precej misli o najvažnejši vlogi skupnosti na socialnem, zdravstvenem, prosvetnem, komunalnem in drugih področjih, ki kot celota zadevajo družinski in osebni ter skupni standard prebivalcev. — er

NISO ME POZABILI

Ko sem se pred štirimi leti ponesrečil, me je zadelo najhujše: postal sem dela nezmožen invalid. Prej zdrav in krepak nisem nikoli razmišljal o osnovni notni človečnosti: človek človeku — brat. V vsej njeni elementarnosti pa sem jo spoznal v nesreči. Moji prijatelji in znanci me niso pozabili. Redno me obiskujejo. Mladina mi je podarila tudi nekaj lepih knjig, razen tega mi je neznan dobrotnik naročil tednik »Mladino«, ki ga dobivam brezplačno.

Posebno presenečenje pa so mi pripravili moji delovni tovariši in prijatelji za dan mladosti, ko so mi podarili električni gramofon. Zdi se mi, da je to bil najlepši dan v mojem življenju. Zares ne vem, kako naj se zahvalim mladini »Telekomunikacij« iz Sežane, mladini iz Vrem in vsem drugim za njihovo pozornost. Samo zahvalim se jim lahko. Moja hvaležnost je najgloblja — čutim jo v srcu.

Edvard Cerkenik

DOBER POSLUH ZA

Piran: Nadaljnji dobri ukrepi

V »Slovenskem Jadranu« smo že objavili nekaj ukrepov, ki so jih sprejeli v piranski komuni v zvezi z normalizacijo in stabilizacijo gospodarskega položaja in razvoja. Na razširjeni 48. seji obeh zborov so v torek, 29. maja, še nadrobno razpravljali o teh ukrepih, razen tega pa predlagali vrsto še drugih ukrepov. Med drugimi naslednje:

ObLO bo znižal vse proračunske izdatke za povprečno 15%. Prometni davek bodo znižali za kar največjo možno stopnjo. Čimprej bodo uresničili že dogovorjeno opravljanje skupnih služb z Izolo. Seje občinskega ljudskega odbora in njegovih organov bodo poslej samo v popoldanskih urah. Na sedežu občine bodo čimprej organizirali sprejemno pisarno, kjer bo v določenih dnevih poseben uslužbenec na voljo občanom. V določenih dneh bodo uvedli uradovanje v okoliških vaseh, da bi tako prihranili občanom kar največ časa. Do skrajnosti bo zaostreno izdajanje gradbenih dovoljenj in lokacij. V »Piranski komun« bo objavljen regionalni načrt za urbanistično ureditev občine. Posebna komisija bo postavljala predloge ter odločala o negospodarskih investicijah. Izdali bodo odlok o komunalnem prispevku, ki bo dal sredstva za redno vzdrževanje in urejanje komunalnih naprav in objektov. Dosedelno bodo izterjali vsa zaostala najemnine, ki je za kakih 14 milijonov. Na trgovska in druga podjetja naslavlja priporočilo, naj znižajo cene in določijo najnižje stopnje marže. Posebne komisije bodo presojele utemeljenost združevanja nekaterih gospodarskih organizacij. Posebej poudarjajo, da je treba najskrbneje varovati družbeno imovino, ker se da prav tu prihraniti precej sredstev za druge potrebne zadeve. Zaradi izrednega turističnega razmaha morajo tudi hišni sveti in družbene organizacije sodelovati pri splošni akciji, da bi bilo v občini na razpolago (in seveda tudi registrirano) vsako razpoložljivo ležišče. V turizmu je treba vključiti kar največ domače sezone delovne sile. Odločno je treba odpraviti vsak pojav »črnega turizma«.

Vse predloge je treba najprej prenesti na zbor volivcev, da bi mogli o njih razpravljati in jih dopolnjevati vsi občani. Šele nato naj pridejo predlogi na seje občinskega ljudskega odbora. Občinske odbornike, ki ne hodijo na seje in obveščajo svojih volivcev o položaju in sklepih ObLO, je treba opozoriti in zamenjati. Po sodbi odbornikov bi bilo prav, če bi »Slovenski Jadran« vsak mesec enkrat prinesel za vsako občino posebno prilogo s problemi in podrobnimi obvestili o dogajanju v tisti občini.

Komisija za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka ugotavlja, da so se gospodarske organizacije v večini primerov resno lotile analiz in proučevanja svojega gospodarskega položaja in perspektiv o nadaljnjem razvoju. Skorajda brez izjem so povsod zadržali delež dohodka po zaključnem računu za leto 1961. Komisija priporoča ureditev osebnih dohodkov v zdravstvenih in prosvetnih ustanovah, kjer so občutne zlasti nadure. (j)

Postojna in Sežana: Zakaj tovarna mesnih izdelkov in pršutarna k »Emoni«?

Težave s tovarno mesnih izdelkov se ponavljajo iz leta v leto. Primerne rešitve doslej še ni bilo. V težave je zašla tudi znana pršutarna v Lokvi pri Divači. V prejšnji številki je »Slovenski Jadran« za obe skušal nakazati rešitev v združitvi z ljubljansko »Emono«. V prvem hipu se zdi stvar v redu. Oboje k ljubljanski »Emoni« in težav bo konec. Toda ali ni takšno gledanje in stališče le nekoliko preveč poceni in morda tudi neekonomsko? In: ali je ljubljanska »Emona« zares tako neizčrpni bankir, ki zmore ozdravljati težave vseh?

Zdi se, da bi bilo treba to vprašanje načeti nekoliko bolj preudarno. Ali ta dva obrata nista po svoji proizvodnji organsko povezana na svoje ekonomsko področje? Brez dvoma, da sta. Oba sta izrazita predelovalna obrata za »surovine«, ki naj bi jih postojnsko in kraško področje v svojem razvoju pridelovalo v čedalje večjem obsegu. To sta živinoreja in prašičereja. Postojna si v ta namen že nekaj let ureja svoj razsežni živinorejski kombinat. Sežana pa ima svojo znano rejo kraških pršutarjev in celo veliko in sodobno urejeno pitatišče. Na obeh področjih vlagajo torej investicije in obilna prizadevanja za kar najizdatnejšo in ceno proizvodnje.

Nekajletne izkušnje pa nam zdaj že dovolj prepričevalno dokazujejo, da je bilo skrajno neekonomsko, ker so bila naša velika proizvodna kmetijska podjetja izključno samo proizvajalec surovin, vsi predelovalni obrati pa so bili popolnoma v drugih rokah, trgovskih ali izrazito industrijskih. Nič težko bi ne bilo dokazati, da smetane v takšem proizvodnem in predelovalnem procesu ni posnel osnovni proizvajalec (niti, kajpada, potrošnik predelanega živila), ampak samostojni predelovalec. Tako so bili naši kmetijski kombinati le »kombinat« (v narekovajih), vse tisto, kar sodi k njim, je bilo v drugih rokah in pod drugim vodstvom, torej nekako odtrgano od logične in organske povezanosti.

Primer izredno težkega položaja, v katerem se otepa koprski kmetijski kombinat, je vendar ne samo jasen, ampak že kar svarilen. Kombinat je bil in je še goloroki proizvajalec, in sicer z zadaj še precej dragimi proizvodnimi stroški, ki logično ne morejo omogočati nikakršne izdatne akumulacije. Če pa bi imel kombinat tudi vse ali vsaj večino predelovalnih obratov, ki sodijo k takšnemu kombinatu, bi se kazalo vprašanje rentabilnosti in akumulativnosti v popolnoma drugačni luči. O tem tudi ni nobenega dvoma.

Taisto velja tudi za Postojno in Sežano. Če naj ima postojnsko področje svoj živinorejski kombinat, potem to ne more biti kombinat brez predelovalnih obratov, kot je konkretno eden izmed teh tovarna mesnih izdelkov. In če naj razvija sežansko-kraško področje prašičereja, je jasno, da k temu sodi tudi pršutarna. Namesto da z različnimi (morda celo samo občasnimi) združevanji trgamo predelovalne obrate od osnovne proizvodnje, bi si morali vsekakor prizadevati, da bi navezovali na kombinat čimveč predelovalnih obratov. Zato bi bilo prav, da bi vprašanje postojnske tovarne mesnih izdelkov in sežanske pršutarno poskusili obravnavati tudi v tej luči in šele nato izrekli o tem zadnje besede. (ž)

Koper: Ne samo združevanje

Prve izkušnje kažejo, da je združevanje nekaterih sorodnih gospodarskih organizacij dalo zelo lepe rezultate. Hkrati pa so se že izluščili tudi nekateri problemi, ki pa po drugi strani kažejo, da vsega le ne moremo zmetati v isti koš. Pokazalo se je namreč, da bi bilo morda treba zaradi njune specifične servise in obrtniško proizvodne dejavnosti izdvojiti iz združenega podjetja Imex v Kopru obrata bišne Mototehne in Autocommerce (Mercedesa), ker bi lahko verjetno kot samostojno podjetje bolje in hitreje napredovalo kot sedaj v sklopu pretežno trgovskega podjetja, za katerega prav tako v določenem smislu predstavlja težave sprito svoje specifične dejavnosti. To vprašanje načenja, da bi morda pospešili tudi določene potrebne analize in ukrepe, ker se sicer o tem veliko govori. Vsekakor je treba vsakomur, posebno pa prizadetim članom delovnega kolektiva v Imexu natočiti čistega vina, da ne bo nepotrebnih razprav okrog tega vprašanja, kar ljudi samo vznemirja in moti njihovo delovno razpoloženje. Treba je seveda videti vse plati problema in potem ukrepati, kot bo za družbo in potrošnike najbolj prav.

BOGAT PRIKAZ DELA LJUDSKE TEHNIKE

Okrajno razstavo Ljudske tehnike našega okraja, ki je bila v dneh od 31. maja do 6. junija v prostorih koprškega muzeja, si je ogledalo najmanj 3 tisoč ljudi, med njimi največ mladine. Kako tudi ne, saj so razstavljalci — najboljše organizacije LT, klubi in krožki LT — tokrat dejansko prikazali vrhunske dosežke svojega tehničnega dejstva. Posebna komisija OO LT Koper je ocenila izdelke razstavljalcev takole: šole (redni tehnični pouk): v občini Koper: 1. osnovna šola Dekani; občina Piran: 1. osnovna šola Piran; Sežana: 1. osnovna šola Komen; Ilirska Bistrica: 1. osnovna šola Ilirska Bistrica; Hrbelje: 1. osnovna šola Kozina; Postojna: 1. osnovna šola Hruševje. Krožki in klubi mladih tehnikov: plovno modelarstvo: 1. gluhonemnica Koper; letalsko modelarstvo: 1. krožek LT iz Stanjele; radioamaterstvo: 1. krožek LT Dekani; fotomaterstvo: 1. krožek LT Dekani. Razen teh priznanj so prvi, drugo in tretjeplasirani udeleženci vsake dejavnosti prejeli lepe praktične nagrade. Na sliki otvoritve te pomembne razstave se je udeležil razen zastopnikov SZDL, DPM, šolskih zavodov in drugih tudi sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtmir, ki je izrekel organizatorjem in razstavljalcem vse priznanje.

O PROBLEMIH STANOVANJSKE SKUPNOSTI V SEŽANI

Za lepšo mestno podobo

Nov člen v verigi posvetov, ki so zlasti v poslednjem času dokaj razgibali široko javnost, pomeni posvet članov ZK, predsednikov hišnih svetov, predstavnikov podjetij in vseh, ki se neposredno ali posredno ukvarjajo s problemi sežanske stanovanjske skupnosti.

Res je, da je razprava v maršičem ubirala že pred časom začetno pot, toda več kot verjetno je, da se bodo oddisli novih stopinj odrazili že v najbližji prihodnosti. In to je najvažnejše, kajti prehod od besed h konkretnemu dejanju je bilo geslo posveta. Ne na široki fronti, ampak odsek za odsekom.

Najprej: sekcija gradbincev v DIT, ki se je sama ponudila, naj pohiti z izdelavo ureditvenega načrta za novo naselje ob železniški postaji, tako da bo Socialistična zveza že v juniju organizirala prostovoljno delo pri urejevanju prehodov, zelenih površin in čiščenju okolice stanovanjskih blokov. Prostovoljno delo naj bi organizirali tudi za ureditev ostalih delov mesta. Aktivizacijo vseh članov stanovanjske skupnosti, to je vseh prebivalcev mesta, na-

rekuje ne samo lastna zahteva po boljšem počutju v urejeni in lepi okolici, ampak tudi stanje finančnih sredstev, ki jih je odločno premalo za številne komunalne objekte. In končno, če je tak način urejanja zadev v navadi na vaseh, zakaj bi bilo središče občine izjema?

V isti sklop spada tudi vprašanje igrišč in drugih prostorov za varstvo in razvedrilo otrok. Sklep je padel tudi na tem področju: igrišča v dolinici v novem naselju je treba takoj dokončati, zaprt prostor v pritličju stolpnice pa primerno opremiti. Nato naj bi postopoma prišli na vrsto še drugi objekti za najmlajše. Malce se je zataknila razprava o prostorih za razne krožke, s katerimi bi ne samo pritegnili pozornost mladih, ampak bi jih že uvajali v poklice. Krožki so prenehali le zato, ker ni najti najbolj skromnega prostora. Ljubitelji mlade generacije — kdo ne spada mednje? — se ne morejo sprijazniti s tako ugotovitvijo. Zato ni čudno, če so se dvignili glasovi, ki so omenjali ta ali oni premo izkoriščen prostor, ki bi ga bilo treba popraviti, bolj osve-

tliti — skratka urediti. Na vrsto je prišel tudi prostor »kavarne« Sport, ki je kot nalašč za tako rabo, razen tega pa je v okolici, ki bo moralo biti prej ali slej namenjeno stotinam otrok v najbližji okolici. Stvar je seveda težko spraviti z dnevnega reda čez noč, toda ob upoštevanju neizkoriščenih gostinskih kapacitet v mestu, ob organiziranju obetane- ga vinotčeta in ob tehtanju koristi se menda ne bo težko odločiti, zlasti ker je pred duri združevanje gostinskih podjetij.

Medtem ko je teže govoriti o tem, naj bi stanovanjska skupnost prevzela neposredno skrb za parke, ker bi taka ureditev bila po vsej verjetnosti dražja od sedanja, pa je dokaz umestna pripomba na račun hišnih svetov in zasebnikov, ki premalo skrbijo za neposredno okolico. V tem pogledu se močno razlikujejo tudi podjetja. Med najslabše bi lahko uvrstili Jugošped.

V skupnost bi sodila tudi trgovina. Uprava komunalne dejavnosti je nabavila stoinice, a so nekeje pod kapom. Medtem pa prodajajo ribe, cvetlice, košare in tako dalje kar po pločnikih, kar gotovo ni niti lepota niti higienski okras mesta.

Morda bi ne bilo odveč, če bi skupnost prevzela pokroviteljstvo nad klubom, kjer se v popoldnevih zbirajo otroci ob televizorju. Več kot priporočljivo bi bilo sodelovanje pedagoških delavcev.

Fasade in tudi večja drevesa, zlasti lipe in tudi igralne naprave za otroke bo treba bolj čuvati. Ni malo pripomba na račun neodgovornega početja otrok, da ne omenjamo zračnih pušk, katerih tarče so najrazličnejši predmeti.

STO MILIJARD ZA NOVE TURISTIČNE OBJEKTE

DA NE BO SPET PREPOZNO!

Lani je obiskalo Jugoslavijo 1.080.000 tujih turistov, ki so nam prinesli 12.800.000 dolarjev, kar pa predstavlja komaj 0,64 odstotka zneska, katerega so izdali turisti iz evropskih držav v tujih državah, in 0,2 odstotka potrošnje ameriških turistov v Evropi. Te številke nam dokazujejo, da smo do slej neznatno izkoristili velike možnosti, ki nam jih daje naš ugoden zemljepisni položaj s sto in sto kilometri morske obale in privlačnostjo slovenskih Alp, kar vse je obdarovano še z najugodnejšimi klimatskimi pogoji, lepoto dežele ter bogastvom naravnih, zgodovinskih, arhitektonskih ter folklornih posebnosti.

O nujni potrebi nadaljnega razvijanja turizma kot najcenejšega in najugodnejšega vira deviznih sredstev je govoril v svojem ekspoziciji pred zvezno ljudsko skupščino prav te dni tovarš Edvard Kardelj. Medtem pa je zvezni sekretariat za blagovni promet pripravil že podoben načrt za investicije v turizmu v prihodnjih letih. V ta namen se nam nudi tudi krediti Mednarodne banke v višini 50 milijard dinarjev, medtem ko naj bi iz zveznih, republiških, okrajnih, občinskih in ostalih sredstev dobili še nadaljnjih 50 milijard dinarjev. V celoti bi tako razpolagali s 100 milijardami dinarjev.

S temi sredstvi naj bi zgradili zidane hotelske in razlonske objekte za tuje turiste

ali — drugače povedano — za čisti komercialni turizem, ki bi imeli v kategoriji A 7000, v kategoriji B pa 28.000, skupaj torej 35.000 novih postelj. Ker nas statistični podatki uče, da nam daje obmorski in alpski turizem s turističnim prometom glavnih središč 90 odstotkov donosa, bodo prišli pri izgradnji novih objektov samo ti v poštev. Elaborat sekretariata omenja 9 prioritetenih območij. Med tistimi, ki zanimajo nas Slovence, je zahodno-istrsko območje s krajji Koper, Portorož in Piran v Sloveniji ter Rovinj in Pulj v Hrvaški Istri, alpsko območje s prednostjo Bleda in Bohinja ter med središči Ljubljana.

Stroški za gradnjo in opremo so preračunani za posteljo kategorije A na 4.500.000, za kategorijo B pa 2.500.000 din. Načrte bi bilo treba pripraviti v 6 do 12 mesecih, dela razpisati z natečaj, glede opreme pa bi bilo dovoljeno uporabiti največ do 15 odstotkov deviznih sredstev, skupaj z eventualno pritegnitvijo tujih projektantov kot ekspertov za ureditve, ki naj bi v vsem ustrezale tistemu, kar terja tudi boljši tuji turist.

Tako stojimo pred nalogo, ki terja od nas pri morju največjo budnost in ekspeditivnost, da ne bomo med zadnjimi s svojimi elaborati in prijavami za dodelitev kreditov. Že pred leti smo izdelali obširne elaborate za perspektivni razvoj turističnih središč

Ankarana, Portoroža in Pirana, zato bo treba le seči po tam navedenih dokumentacijah kot prvih temeljih. Portorož je v Sloveniji že zdaj turistično središče, ki ima vsako leto največ tujih turističnih gostov in nočitev v Sloveniji, pa tudi Ankarana postaja leto za letom bolj za tuje turiste specializirano središče. Mimo tega bi kazalo seči tudi po razvojnem načrtu novega strunjskega turističnega središča, a v poštev bi — vsaj v drugi vrsti — prišla tudi Koper z Žusterno in Izola s Simonovim zalivom. O vsem tem je treba resno in naglo razmišljati ter sprejeti potrebne sklepe.

Naša morska obala je najbližja evropskemu zaledju in po svoji klimi najprimernejša za turiste iz Skandinavije in drugih severnejših evropskih držav. Od tam dobivamo tudi že zdaj glavni dotok tujih turistov. Mislimo bi le še treba na prometno povezavo, ki bi usposobila Koper tudi za hodišče za morskota potovanja v južnejša obmorska turistična središča. Načrt zveznega sekretariata omenja izrecno pomen železniške povezave z ekspresnimi vlaki, a upošteva pri tem kot glavni končni postaji in izhodišči za morje le Reko in Split. Prav tako pomembno more postati Koper na železniški povezavi z zaledjem. Ostalim argumentom, ki govorijo za to povezavo, se s tem pridružuje še turistični.

R. R.

Referendum v »Iplasu«

Delovnemu kolektivu koprškega »Iplasa« že dalj časa ni bilo všeč obnašanje in ravnanje direktorja računovodskega sektorja M. L. Vse dobrotne besede niso za las zalegle. Ne nasveti in ne opozorila. Mož je kar naprej vztrajal pri svojem: aroganten, osoren, oblasten. Skratka ne duha ne sluha o tovariškem odnosu do ljudi, do sodelavcev. Brez prijaznosti in dobrega tona. Končno se je mož preko vsega spoznal celo tako daleč, da je v knjigovodstvu z enim izmed svojih sodelavcev »obračunal« fizično.

Že samo »zategadelj bi bila po vseh normah in kriterijih mera polna čez mero. Ali treba je dati še to, da ni imel niti najskromnejšega posluha za vsebino in oblike delavskega samoupravljanja. Zanj so bili sklepi, navodila in priporočila organov delavskega samoupravljanja bolj ali manj brez veljave in brez avtoritativnosti. Omalovaževali in ne izpolnjevati sklepov teh organov pa se pravi, omalovaževati ne samo voljo celotnega delovnega kolektiva, ampak načela socialistične demokracije nasploš.

Samo po sebi se razume, da bi delavski svet in njegova komisija za delovno razmerje lahko vsa stvar uredila in postavila na pravo mesto. Toda delovni kolektiv se je odločil za najbolj demokratično in skrajno obliko, za referendum, v katerem naj sodelujejo v tainih volitvah vsi delavci in delavke. Tako so pretekli teden v obeh tovarniških obratih, v Kopru in v Podgradu, s tainimi volitvami glasovali in izglasovali, kaj je ukrepi proti direktorju računovodskega sektorja. S 85

Jadran

Urejuje uredniški odbor Glavni in odgovorni urednik Petek Bradaš. Izdaja vsak petek. Izdajatelj CJP Primorski tisk Koper. Uredništvo: 1. telefon 21-470. Posameznik izdvo 20 din. Letna naročnina 600 din. za inozemstvo 2.200 din ali 3,5 amer. dolarja. Bančni račun 602-11-1-181 pri podružnici NB Koper. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Stavke in kisel tiskane CJP Primorski tisk Koper, tiskano na rotaciji tiskarne CJP Ljudska pravica Ljubljana.

PRAVILNE UKREPE

O maržah in maloprodajnih cenah

Koga izmed nas še ni neprijetno presenetila ugotovitev, ko si je ogledoval v izložbah razstavljeno blago in zasledil, da je v tej prodajalni treba odšteti za kilogram sadja nekaj dinarjev več, kot bi zahtevala prodajalka v sosednji poslovalnici za kakovostno in količinsko enakovredno blago? In ne gre samo za sadje, tudi pri tekstilu in obutvi se lahko na vsakem koraku prepričamo o zelo elastičnih cenah.

Vzrok v nevsklajenosti cen na drobno je treba iskati ne samo v cenah proizvajalcev, pač pa tudi v maržah, ki jih trgovina na drobno določa po lastni presoji in potrebah za kritje stroškov poslovanja. Le-ti pa vsebujejo razne anuitete, neupravičeno število zaposlenih in v nemajhnih meri tudi poskus lahkega zaslužka. Prav zaradi teh ugotovitev samovoljnega gibanja cen bo potrebno, da bi občinski ljudski odbori določili stopnjo marž po blagovnih skupinah in tudi postrlil nadzor nad formiranjem maloprodajnih cen.

Pred časom so občinski ljudski odbori znižali stopnjo prometnega davka na naravna vina. Nekateri gostinci so takoj določili nižje maloprodajne cene, toda med njimi so tudi takšni, kot je na primer gostilničar v Hrastovljah, ki je obdržal prejšnjo ceno in stane pri njem liter vina skoraj toliko kot v restavraciji ali hotelu.

Kaj meni o tem tržna inšpekcija? Cene vinu se za sedaj še vedno lahko prosto formirajo in težko je nadzorovati kalkulacije, ker je za poostreni nadzor prenamo inšpektorjev, potrošniki pa ne opozarjajo pravočasno na kršitelje zakonskih predpisov.

Med graje vredne spada tudi poslovođa gostišča v zadržnem domu na Škofjaski Anton Grdina, ki je na črno nabavil okrog 100 litrov vina z namenom, da bi prikriji dohodek in se izognil plačilu prometnega davka.

Našteli bi lahko tudi vrsto prekrškov zaradi zanemarjanja predpisov o označbi cen blaga, predvsem sadja in zelenjave. Nemalo je namreč primerov, ko zaradi tega nihajo cene glede na simpatijo prodajalca do potrošnika. In v takšnih primerih bi morali tudi kupci opozarjati potrošniške svete ter tržno inšpekcijo, ki bi v kali lahko zatrli vsak poskus nepoštenosti prodajalcev v mestu in na vasi.

Rudnik Sečovelje: v bodoče tudi izvoz

Po letošnjem prvem četrtletnem obračunu se sečoveljski rudarji »črnega zlata« lahko postavijo z razveseljivimi rezultati — tako glede ureditve notranjih materialnih odnosov, kar jim ne nalaga posebnih nalog v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi, najpše pa se zrcali stimulacija in iniciativa proizvajalcev v prizadevanjih za večjo storilnost. Medtem ko je znašala realizacija v prvem četrtletju 1960. leta 59.600.000 dinarjev, leta 1961 v istem obdobju 101 milijon din, so letošnje prvo četrtletje zaključili z realizacijo celih 111.258.000 dinarjev. Podatek presežneča tem bolj, ker so dosegli tak rezultat s skrajšanim številom zaposlenih. Prav ta okolnost in štednja sta omogočila kljub nižji prodajni ceni premoga, da se je povprečje osebnih dohodkov na zaposlenega zvišalo v primerjavi s prvim četrtletjem preteklega leta za okrog 3,5 odstotka. Malo — poroče kdo, toda sečoveljski rudarji pravijo, da se želijo kar najhitreje orestiti dosedanje dokaj primitivne proizvodnje. Da bi si zagotovili nabavo sodobne mehanizacije, so prišli v skladu za obnovo rudnika že takšen znesek, da bodo še letos lahko kupili del sodobne rudniške opreme. Sicer pa je znano, da so se sečoveljski rudarji po elementarni katastrofi, ko je voda pred leti poplavlila večji del navrtanega podzemlja, z lastnimi močmi izkopal iz skoraj brezupnega položaja. No, tudi družba jim je seveda pomagala po svojih močeh, saj uživajo še danes status podjetja v izgradnji.

Takšno gospodarjenje je omogočilo kolektivu sečoveljskega rudnika črna premoga možnost, da bodo del svoje proizvodnje prodali tudi na zunanem tržišču. Perspektivni razvoj rudnika, visokokaloričen premog in prodajna cena so za njihovo »črno zlato« zainteresirali italijanske in avstrijske uvoznike. Če bo obveljalo pri začetih dogovorih, bodo iz Sečovelj lahko kmalu poslali v tujino prve tovore svojega premoga, kar vsekakor ne bo neznamenit prispevek v naših prizadevanjih, da bi se tudi koprski okraj kar najbolj učinkovito uveljavil na zunanem tržišču. (b)

Sežana: Zniževanje upravnih stroškov

Ne gre za velike spremembe, ker obseg dela takih sprememb ne dopuša. Toda nekateri premiki pristojnosti od upravnih organov na družbene organe na področju zdravstva in šolstva, v bližnji perspektivi pa tudi na krajevne skupnosti, dalje koncentracija sorodnih zadev in nekatere racionalizatorske poteze zahtevajo revizijo predvsem števila sistemiziranih delovnih mest, tu in tam pa celo korekture v organizaciji upravnih organov. Kolikor je danes to vprašanje v ospredju, gre za nujno aktualno nalogo, ki jo med drugim narekuje tudi štednja v proračunskih izdatkih.

Posebni komisiji OLO Koper in zastopnikom ObLO Sežana ni bilo težko najti skupnih stališč glede organizacije in sistemizacije upravnih organov. Zedinili so se, naj bi se sedanja oddelka za gospodarstvo in finance združila, manjše spremembe pa naj bi se napravile v notranji organizaciji oddelkov. V sistemizaciji naj bi se ukinilo sedem zasedenih in štiri nezasedena delovna mesta, dve inšpekcijski službi pa organizirali za dve občini skupaj.

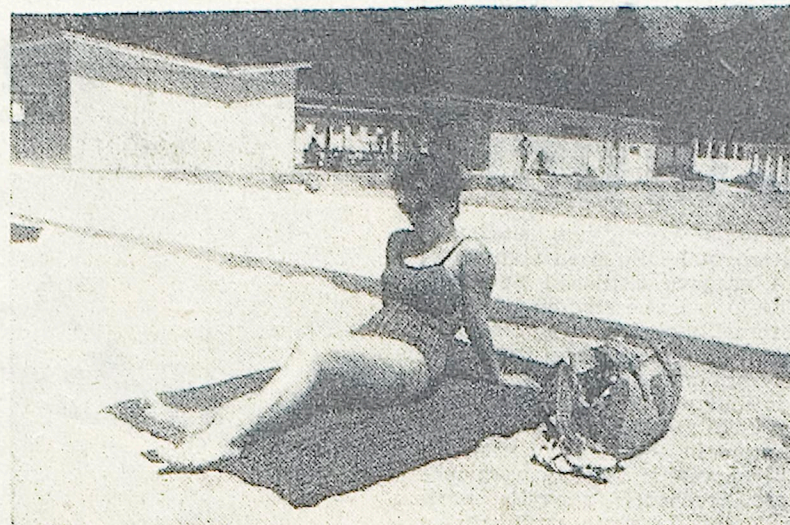
Novost v notranji organizaciji, od katere si precej obetajo, predstavlja sprejemna pisarna, ki bo začela delovati 15. t. m. Po svoje bo tudi ta pisarna, ki bo pritegnila nase okoli tretjino vseh strank, uplivala na boljše in hitreje in torej učinkovitejše delo uslužbencev, pa tudi na nadaljnje delno znižanje njihovega števila.

Pričakovati je, da bodo podobne ukrepe odredili tudi v samostojnih zavodih in gospodarskih organizacijah — povsod, kjer je z racionalizacijo postopkov in s polno zaposlitvijo uslužbencev mogoče znižati upravne stroške. (—er)

Postojna: Zakaj še vedno pet »trgovcev«

V prejšnji številki je »Slovenski Jadrán« nanizal vrsto ukrepov, dobrih pobud in prizadevanj, ki so vsa merila na to, da bi v posameznih komunah in posameznih gospodarskih organizacijah kar najbolj uskladjili proizvodnjo, delitev dohodka in sploh ves družbeni razvoj z načeli novega gospodarskega sistema, novimi zakonskimi predpisi, priporočili Zveznega izvršnega sveta ter s stališči iz znamenitega govora predsednika Tita v Splitu in njegovim nekoliko kasnejšim govorom v Beogradu. Prav pa bo, da v teh stolpcih daje »Slovenski Jadrán« tudi pobudo za dobre ukrepe.

Tokrat iz Postojne vprašanje: zakaj še vedno pet »trgovcev«? Znano je, da se vprašanje o primernem združevanju trgovine v postojnski komuni vleče že drugo leto. Sestanki, razgovori, konkretna še vedno ničesar. Še vedno je petero podjetij: »Nanos«, »Mestne trgovine«, »Javornik«, »Oskrb« in »Radio tehnik«. Kaj je krivo, da ne pride do primerne združitve? Ali po vseh priporočilih in navodilih ni zdaj skrajni čas, da bi tudi v postojnski komuni rešili problematiko trgovine in preskrbe? Aktivni komunistov pa zbori občanov so že večkrat v zadnjem času pokazali, v katero smer je treba kreniti: pocenitev stroškov v upravi in v režiji ter zmanjšanje posredništva na najmanjšo mero. Z drugimi besedami, pet »trgovcev« je v komuni preveč, zato je relacija trgovcev-potrošnik predraga ter jo je mogoče z združitvijo verjetno precej poceniti. Če bi pa imela trgovina več posluha za relacijo proizvodnja-trgovina (brez pretirane in nepotrebnega posredništva z gostranjem in detajliranjem), bi v tem odkrili čedno skrito rezervno, ki bi se morala kratko in malo izražati v pocenitvi, se pravi z nižjo maržo v nižjih cenah. (ž)

Lepo urejena portoroška peščina kar sama ponuja prelepo ugodje vsem svojim gostom. Zal so ti letos zaradi slabega vremena v maju in začetku junija nekoliko zapozneli, čeprav je tudi zdaj v popoldanskem času vedno več turistov, ki se na tej peščini izpostavljajo blagodejnim sončnim žarkom

»JAVOR« PIVKA: »ZDAJ HITIMO IN DELAMO S POLNO PARO«

Več ko milijardo deviznih dinarjev

Stiska za hlodovino končno premagana, poslej zanjo do zime menda ne bo več zadrege — Vse žage in predelovalni obrati polno zaposleni — S pogodbami zagotovljen izvoz rezanega lesa in furnirjev — Zanimiva izvozna kooperacija Pivka—Novo mesto—Škofja Loka — Piratski vdori nelojalcev na tuje tržišče

Zares težko mora biti delovnemu kolektivu, ki si je bil postavil zajeten proizvodni plan in v njem dobro tretjino proizvodnje namenil za izvoz, pa ostane v prvem četrtletju skoraj dva meseca brez surovin. Tako se je bilo letos primerilo delovnemu kolektivu »Javor«, ko so bile marca in aprila njegove žage na Baču, v Belskem, Postojni in Koritnicah tako rekoč praznih rok — brez hlodovine? Kriv? Deloma zima, seveda. Deloma pa tudi nedržavni gozdni sektor, ki je v lanskim dobavi pustil »Javor« na cedilu za okoli 4000 kubikov lesa, medtem ko je državno gozdno gospodarstvo Postojna izpolnilo svojo dobavno obveznost v celoti.

No, zdaj je huda stiska mimo. Na obrate prihaja čedalje več hlodovine. Ob posameznih obratih in na žagah se že pno čedalje večje skladišnice hlodovine. To bi bilo torej v redu. Le z zamujenim časom je križ. Takole dva meseca dohiteti v letni proizvodnji niso mačje solze! V tovarni pa so zastran tega samozavestno kratki: »Zdaj hitimo in delamo s

polno paro! Drugega izhoda in pomoči ni, da izpolnimo proizvodno nalogo in tudi zagotovimo za naše gospodarstvo tako važno izvožno obveznost.«

V primerjavi z lanskim letom bo »Javor« letos povečal izvoz v tujino povprečno za 8 do 12%, različno v posameznih sortimentih. Pri tem, tako poudarjajo v tovarni, je treba upoštevati, da so pogoji za izvoz v tujino čedalje težji, zahteve ostrejšje. Ob prav enakem blagu enake kakovosti, kakršno je šlo lani gladko v izvoz, se letos kdaj pa kdaj pojavljajo reklamacije! To daje resno misliti, da je treba biti pri izvozu skrajno preudaren in soliden.

Letos bo »Javor« izvozil v tujino dobro tretjino svoje proizvodnje, med posameznimi sortimenti največ finalnih izdelkov, to je vezane plošče in furnirji, precejšen bo tudi izvoz še drugih finalnih izdelkov (stolov in miz ter pohištva), čeprav je na tujem trgu za to blago že čutili določene prodajne težave. »Javor« bo te finalne izdelke skušal plasirati na ne-

katerih tujih tržiščih, na katera doslej še ni izvažal. Znatno bo seveda tudi izvoz rezanega jelogvega in bukovega ter hrastovega lesa.

Pretežni del svojega letošnjega izvoza ima »Javor« že zagotovljen s pogodbami. Za rezan les bo toliko izvoza, da ga »Javor« s svojo zmogljivostjo niti ne bo zmozel. Zato je šel v izvožno kooperacijo s podjetji v Škofji Loki in Novem mestu. S furnirji in vezanimi ploščami tudi ne bo, kakor kaže položaj na tujem trgu, posebnih težav ter je izvoz dobrš-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Divači z okolico: večji turistični pomen!

Ko govorimo o kraških znamenitostih pri nas, ne bo pretirano, če trdimo, da se poleg Postojne največ omenja Divača. Prva zaradi svetovno znane Postojnske jame, Pivka jame, Predjamskega gradu in podobnih pomembnih znamenitosti, druga pa zaradi Škofjaskih jam, katerih sloves sicer ni tako velik, čeprav imajo vse pogoje, da bi se ta sloves dvignil in približal slovesu Postojnskih jam, da je zaradi Divaške jame, zaradi znamenitih brezen, bližnje Lipice in še marsičesa drugega, kar je skrito in poznano le redkim, a zasluži, da bi za to vedel širši svet. To pa ne bi imelo samo splošnega, kulturnega ali drugega pomena, temveč bi pomenilo za Divačo in vso okolico veliko turistično vabo z vsem pozitivnim, kar lahko turizem prinese zlasti za sicer gospodarsko pasivno območje. Že takoj v uvodu naš ugotovimo, da se položaj po vojni ni zboljšal, temveč v mnogem celo poslabšal zlasti še, ker je vse ostalo pri starem in je bilo le malo ali nič storjenega za napredek turizma. Zastoj ne le na tem, temveč na vseh področjih, pa danes pomeni zahtevanje in nazoževanje.

O dveh stvarih ne bi bilo treba govoriti, to je o Škofjaskih jamah in Lipici, kakor tudi ne o vprašanih, o katerih je bilo že govora, da bi se dvignil turistični promet v tej zvezi in da bi se zboljšalo sedanje stanje gostinstva, prometnih zvez in drugega v Divači posebej glede na Škofjasko jame in na Lipico. Omeniti je treba, da v oba kraja vodi lepa asfaltirana cesta, da pa lahko pride do tja, če nimajo svojega vozila, le z lastnimi nogami. Tudi naj se omenim, da so Škofjasko jame elektrificirane, da pa jim prejemajen obisk ne omogoča niti rednega vzdrževanja, oziroma da jim celo grozi, da bodo drage napeljavne postopno propadle.

O Divaški jami smo govorili, ko je bilo govora o enem prvih jamarjev domačinov iz Divače, ki je to jama in bližnja brezna raziskal, to je o Gregorju Ziberni-Tentavi, to je o možu, ki je prišel v domačo in tujino speleološko literaturo in znanost kot eden izmed pionirjev pri nas in v svetu, čeprav se tega brez dvoma ni zavedal. Ponovno odpreti in odkriti Divaško jamo svetu bi pomenilo velik dogodek in turistično atrakcijo za Divačo in za vse nas, saj bi omogočil dostop v kraško podzemlje tistim, ki jim ni ali ne zmorejo napornih poti Škofjaskih jam in celo tistim, ki bi vanje lahko prišli z — visokimi petkami. Pri tem pa ne bi bil prav nič prikršajši za podzemne lepote, ker takega razkošja, kot jih nudijo Divaška jama, ne nudijo morda nobena druga.

Toda to še ni vse. Te dni sem sledil s tovarškim strugi Reke, ki se teka še po površju. To strugo lahko zasledujemo od Škofjaskih jam, kjer Reka zgine pod zemljo, pa preko Krasa do morja. V Lepih dolnicah in rokavih, po katerih je davno tekla Reka in nanosila vanje razne napeljavne, lahko najdemo marsikaj sekundarno ležišče raznih predmetov naših prednikov. Njihova prava bivališča so bila drugje, predmete pa je Reka nanosila sem obenem z naplavinami, ki niso apnenčaste izvora. V dolnicah in rokavih leži silicij, domaćini mu pravijo vernik, ki so ga še pred leti kopali in vozili v Trst za plavžo. Ne bi se hotel spuščati na tja, pa področja in bi to prepustil arheologom, ki bi imeli tu nekaj dela. Kajti ugotovljeno je, da je že marsikdo brskal po naplavinah in našel predmete iz davnih dob. Med drugim so tu zlasti ostanki kamenitih nožev, ostanki včasih ogromna klada, kristaliziranega apnenca, dragocen material za obde-

lavo, saj ima n. pr. iz takega kamna obloženo svojo kopalnico sam etiopski cesar, ki je v takih stvarih brez dvoma izbirčen. V Lipih jamaš so dalje jasni sledovi starih bivališč, ki jih dosej ni še nihče poljsnil, niti jim ni določil dobe. Ali ne bi kazalo speljati poti po ali ob nekdanji strugi Reke, ki bi bila obenem turistična pešpot do jam samih?

V Divači je ena najstarejših kraških hiš, katere stiko čisto srečamo v literaturi. Stoji sredi vasi, v osnovi taka kot je bila, krita s škrlami, z značilno štrno, borčanjem in vsem, kar je nekdaj spadalo h kraški kmetiji. Lastnik, ki bi se zbral za hišo in v tako lahko pričakujemo, da se bo danes ali jutri sesula, zlasti streha sprito teže kamnitih škrl, ki je lesene grede ne morejo večno držati.

Ne vem, če nimajo »urbanisti« kaj drugega v načrtu, toda ali ne bi kazalo hišo ohraniti in jo kot »skansen« urediti v muzej na prostem in v — izvirni obliki. Take vrste muzejev pod imenom »skansen« v svetu poznamo. Po imenu lahko sklepamo, da so jih prvi začeli urejati na Norveškem. Pri nas skušajo ohraniti podobno gradbenega tipa na ta način kot prvi v Škofji Loki, izpopolniti pa vse

še z drugimi značilnostmi kraja, ljudem in z zgodovinskimi predmeti. Tako bi lahko v hiši pod strokovnim nadzorstvom uredili kraško ognjišče, sohe in drugo, zbrali v njej razne zgodovinske in muzejske predmete, obenem pa odprli n. pr. okrepčevalnico, ki bi nudila gostom kraške posebnosti s pršutom, teranom in drugim.

Treba bo misliti tudi na take stvari in urediti vasi, ki so same po sebi posebnosti in znamenite, saj so stare in ohranjene vsaj na zunaj kot nekoč. Koristi od turizma, če bi znali vse to povezati med seboj, bi bile posledne in velike ter bi vsaki način krile stroške, ki bi jih imeli. Saj ni moremo razumeti, da je še nedolgo tega tu poslovalo z uspehom več gostinskih podjetij, da je bil hotel s svojim nosačem in celo »dijakar« in da si se lahko za mal denar popeljal z njim do Škofjaskih jam in v Lipico. Danes so sled drugi, ki zahtevajo seveda tudi temu ustrezno rešitev. Vendar te rešitve od nikoder ni in če ne bodo našli domačin in jo uresničili, je ne bo nihče drug. Za to pa je skrajni čas, zlasti če hočemo ohraniti, kar je še starega in izvirnega in kar bi bilo zanimivo ne samo za tujce, temveč tudi za domačine.

NAŠ GOSPODARSKI KOMENTAR

Bolj umirjen razvoj

Še ni dolgo tega, ko so gospodarske organizacije navajale kot enega glavnih vzrokov za zastoj bodisi v proizvodnji ali blagovnem prometu, pomanjkanje kratkoročnih kreditov. Ni dvoma, da je bil to pred časom skupaj z veliko medsebojno povezanostjo gospodarskih organizacij, ki so se preveč kreditirale, res eden izmed vzrokov zastoja.

Danes je omenjeni vzrok odpadel skoro v celoti, čeprav se zaradi tega splošno stanje ni zboljšalo. Po podatkih Narodne banke namreč lahko ugotovimo, da so se v Sloveniji letos dvignili kratkoročni krediti za nad 16,5 milijarde dinarjev, od tega samo v aprilu za skoro pet milijard, od katerih odpade nad polovico na industrijo in rudarstvo. Tak porast obratnih sredstev pa na drugi strani, kakor je znano, ni povzročil takega večjega porasta v proizvodnji ali v blagovnem prometu, posebno ne v tisti višini, kakor je to predvideno v družbenem gospodarskem programu. Čeprav gospodarske organizacije ne pritiskajo več tako na ključne bančnih vrat z zahtevami po kreditih za povečanje proizvodnje, so jim sedaj krediti

potrebni za druge namene. Njihove zaloge surovin, polizdelkov in izdelkov namreč rastejo, kar povzroča potrebo po novih obratnih sredstvih. To pa pomeni na drugi strani zastoj v blagovnem prometu zaradi zmanjšanja in zniževanja potrošnje vseh vrst od investicijske do osebne. Po podatkih to zmanjševanje sicer ne pomeni, da je potrošnja nižja kot lani, temveč da potrošnja ne raste v skladu s predvidevanji po programu gospodarskega razvoja.

Kakor vidimo, visoki krediti niso dali gospodarstvu impulsa, ki mu je potreben, ker so se prešli v zaloge, ki leže mrtve in ki jih bo potrebno mobilizirati z drugimi sredstvi. Pri tem igra največjo vlogo potrošnja za investicije, ki je sicer v primerjavi z lani višja za nad 13,5 milijarde samo v aprilu letos. Največ sredstev za to so dale gospodarske organizacije iz svojih skladov. Toda ta potrošnja je kljub višini, ki smo jo navedli, prenižka, ker je bilo potrebno zaradi uskladitve gospodarskega razvoja prekiniti z mnogimi gradnjami, ki so bile predvidene. Poleg te potrošnje je zanimivo, da jo počasnije

naraščajo tudi izdatki prebivalstva. Če samo bežno preletimo razpoložljive podatke, lahko ugotovimo, da morajo kriti celo potrošniki znaten del svojih potreb s potrošniki krediti, ki so od lani višji za več kot 100 odstotkov ali za nad 6 milijard. Kupna moč prebivalstva je torej nekoliko padla in je delno krita z namemanjem potrošniških kreditov. Seveda slika ne bi bila popolna, če ne bi ugotovili na drugi strani porast hranilnih vlog, ki ne rastejo več tako hitro kot včasih in jih je pri nas porast potrošniških posojil prekorajčil.

Spričo naporov za uskladitev gospodarskega razvoja ob sedanjih rezultatih in pogojih lahko ugotovimo, da se bliža razvoj lanskim ravni in dobiva kljub razlikam od predvidevanj po gospodarskem programu več ali manj značaj stabilizacije notranjih odnosov. Prepričani pa smo lahko, da bodo sedanji napori za izboljšanje stanja in razvoja v prihodnje imeli uspehe, kar se na nekaterih področjih tudi že kaže. Pri tem seveda ne moremo računati, da bomo dosegli prav vse, kar smo si zadali v začetku leta. —žj—

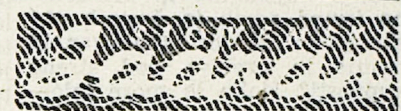
KOČLJIVA ZADEVA IZ POSTOJNE:

Čigavi sta »mestni ulici«?

Na cestni sklad postojnske komunne se je zgrnila nova obremenitev, ki jo nakazuje sicer zakonito določilo. Popolna skrb za tista dva dela ceste I. reda, ki vodita skozi ožje mestno področje Postojne in Pivke. Skozi Postojno vodi namreč ena izmed naših najvažnejših cest mednarodnega pomena, skozi Pivko pa cesta, po kateri teče zlasti mednarodni turizem na jadransko obalo, hkrati je to glavna transportna žila za Reke v slovensko zaledje. Po tolačenju zakonitega določila se tista dva dela cest, ki vodita skozi Postojno in Pivko, štejeta za mestni ulici. In ker sta kategorizirani kot »mestni ulici«, je zanj

v celoti dolžna skrbeti komuna iz svojega proračuna oziroma občinskega cestnega sklada. Po povprečni oceni stane samo letno vzdrževanje teh dveh »mestnih ulic« dva in pol milijona dinarjev. Najmanj toliko ali celo precej več pa je treba računati za cestniški prevleko in zimsko cestno službo (pluženje, kidanje, posipavanje itd.).

Ce bodo stvari tako obveljale, potem pojdejo vsa sredstva iz cestnega sklada izključno za vsaj primerno vzdrževanje teh dveh »mestnih ulic«. In kaj naj počne komuna z vsemi drugimi cestami, ki jih je okoli 104 km in je dolžna zanje skrbeti? V občinski cestni sklad se bo v najboljšem primeru natelo letošnje največ do 5 milijonov dinarjev. To se pravi, da bi za vse ceste III. in IV. reda, ki so važne za lokalni promet in splošno občinsko gospodarstvo, praktično ne bilo prav nobenih sredstev za vzdrževanje in urejanje. V takšnem položaju kajpada problem ne more obiti! Občani postojnske komunne sodijo, da je le nekoliko absurdno, da se za vso družbeno skupnost tako važno cesto I. reda takole lagodno razglasi na mestnem področju za »mestno ulico« in stroške zanjo naloži na občinske rame. Ker gre tu za cesto splošne slovenske, jugoslovanske in mednarodne rabe, je seveda takšna »decentralizacija« na odseke »mestnih ulic« tem manj razumljiva in upravičena. (ž)

naročite tudi svojem in prijateljem v tujini!

Ladja za Indonezijo

Delovni kolektiv piranske ladjedelnice je 31. maja 1962, slovesno izročil indonezijski posadki prvo od dveh skoraj tisoč-tonskih tovornih ladij, ki jih to podjetje gradi za indonezijsko trgovsko mornarico. Ladja TJEMPEDAK

je moderno opremljena in je opravila že vse predpisane preizkusne vožnje. Primopredaji ladje so prisostvovali tudi indonezijski veleposlanik v Beogradu g. Asmau, sekretar za promet pri IS LRS Bojan Polak, predsednik OLO Koper Albin Dujc, predsednik ObLO Piran Davorin Ferligoj in drugi. V priložnostnih nagovorih so tako predsednik DS in direktor ladjedelnice kot predsednik ObLO Piran Ferligoj in ambasador g. Asmau poudarili koristnost gospodarskih stikov in drugega prijateljskega sodelovanja med Indonezijo in Jugoslavijo. Po primopredaji je slovesno okrašana ladja nekaj ur križarila z gosti in godbo na pihala po portoroškem zalivu. (j)

KOMUNISTI O REORGANIZACIJI TRGOVSKE MREŽE

Na pobudo občinskega komiteja Zveze komunistov Postojna se je v petek popoldan sestal aktiv komunistov, ki delajo v trgovinski mreži postojnske občine. Aktiv je spregovoril prvenstveno o poslovnih problemih krajevne trgovine ter po plodni nekajurni razpravi sprejel sklep, naj se dosedanjih pet trgovskih podjetij v postojnski občini reorganizira v dve močnejši podjetji. (ma)

V KOPRU 60 MILIJONOV NEPLAČANE NAJEMNINE IN STANARINE

Kdo bi ob tem ne zardel?

Ko v Koprju vstopite v marsikatero stanovanjsko hišo — staro ali novo —, brž opazite že po stopniščih, da vlada ondaj kaj slab odnos do družbene imovine, do družbenih stanovanjskih posloj. Posebno očito bodejo te stvari zlasti v novih stanovanjskih blokih. Prihranimo si v tej zvezi vprašanje: kdove kako je zastran tega tudi onkraj vrat, ki vodijo v stanovanje?

Ne moremo in ne smemo pa si prihraniti javne ugotovitve ter graje v zvezi z neplačanimi najemnini in stanarinami. Medtem ko nas nepretrgoma gloda skrb, kje dobiti in kako zbrati kar največ skupnih sredstev za družbeni standard, v glavnem za stanovanjsko graditev, tolkerim, in tem in tem občanom prav nič ne očita vest zaradi neplačane najemnine in stanarine. Kako neznanstvo dolga je ta seznan. In ko vse seštejemo, se pokaže, da je v koprski komunali za okoli 60 milijonov neplačane najemnine in stanarine. Torej nikakor mačje solze, ampak zares debel dolg do družbene skupnosti, do skupne stanovanjske lastnine!

Ne da bi se spuščali v podrobno proučevanje, zakaj in kako se more kaj takega sploh dogajati, postavimo samo ugotovitve, ki se tiče lika, podobe in lastnosti do-brega državljana in dobrega občana. Mar ni redno in točno plačevanje najemnine in stanarine ena izmed prvih in častnih obveznosti in dolžnosti vsakogar, ki stanuje in prebiva pod streho skupnosti? Kako le more kdorkoli mesece in morda celo leta molče ždeti pod suho streho, ne da bi se za plačilo sploh zmenil? Ali ni to izkoriščanje družbene skupnosti in njenih sredstev?

Razumljivo je, da komunalno skupnost zastran takšnih terjatev oziroma dolgov močno boli glava. A tudi hišne svete in stanovanjske skupnosti, ki jim na vseh koncih in krajih manjka

vsaj tistih minimalnih sredstev, s katerimi bi mogli nekoliko spodobneje vzdrževati in ohranjati stanovanjske hiše. Ker takšno stanje in takšne razvade ne morejo vladati kar naprej, nameravajo pri stanovanjski skupnosti organizirati poseben servis za pobiranje in izterjevanje najemnine in stanarine. Na prvi pogled in prvi vtis bi rekli: prav, tako bomo vsaj prišli enkrat na čisto in bodo poslednji stvari potekale v redu.

Toda tistemu, ki mu je redno plačevanje najemnine in stanarine ena izmed prvih obveznosti in dolžnosti, nekaj samo po sebi razumljivega, takšno reševanje nikakor ne more biti všeč in pravilno ter naposled tudi ne vzgojno. Če je redno plačevanje najemnine in stanarine ena prvih in častnih obveznosti do skupnosti, zakaj bi potlej imeli v občini brigado izterjevalcev in pobiralcev najemnine in stanarine? Zakaj in komu na čast? Zakaj bi skupnost

plačevala nepotrebno službo, s katero bi hodila pred stanovanjske pragove tistih, ki ne izpolnjujejo osnovne stanovanjske obveznosti, moledovat za stanarino? Ali ni neprimerno bolj preprosto, razumljivo in tako rekoč zastoj, izdati ukrep, ki naj točno določa, kako je treba plačevati najemninu in stanarino, v njem pa tudi po vsej pravici in upravičenosti predvideti sankcije proti vsakomur, ki svoje stanovanjske obveznosti vestno ne izpolnjuje?

(Z)

NAŠ DELEŽ V MORSKEM RIBIŠTVU IN PREDELOVALNI INDUSTRIJI

Precej več kot samo drobtina

Med gospodarskimi dejavnostmi našega okraja jih je šest vezanih na morje in so tako v Sloveniji mogoče le tu. To so pristaniški promet, plovba, ladjedelništvo, morski ribolov, ribja pre-

delovalna industrija in obmorski turizem. Vse te gospodarske dejavnosti so doživle v zadnjih letih velik napredek in si pridobile viden pomen za povečanje našega narodnega dohodka in pritek de-

viznih dinarjev. Medtem ko posvečamo v tisku ostalim dejavnostim bolj ali manj stalno pozornost, slišimo o ribolovu in predelovalni industriji le poredkoma. Oglejmo si zato nekaj prav zanimivih statističnih podatkov.

Po likvidaciji piranskega ribiškega podjetja »Ribič« in združitvi izolske »Ribe« s kombinatom »Delamaris« imamo obe gospodarski dejavnosti skoncentrirani v Izoli — razen majhne izjeme v ribištvo — tudi v enem samem podjetju. Podatki, s katerimi bi želeli postreči, se nanašajo na lansko leto in zaradi omejenega tuda — lahko bi skoraj rekli — v celoti na Izolo.

Slovenski ribiči so naložili lani skupaj 2.498 ton rib, od tega 2.306 ton malih in velikih modrih rib, 15 ton ostalih ter 24 ton rakov. Za predelavo v ribje konzerve je šlo od tega ulova 1.440 ton, za nasoljevanje 232 ton, za izvoz v zamrznjeno 73 ton, za lokalno potrošnjo 83 ton, za lokalno potrošnjo 650 ton in za potrošnjo ribičev 19 ton. Naša izolska predelovalna industrija pa je morala, če

det, ki bodo prestale svojo prvo preizkušnjo na regati, katero bodo priredili naši jadralci na Brionih. R.

Cesta do Zvročka asfaltirana

(Predlog: kaj ko bi nekoliko zboljšali pot še do Hrastovelj?)

Novo turistično-izletniško središče pri izviru Rižane Zvročku, ki bo v kratkem povsem urejeno kot »Narodni park Rižana«, je že dobilo lepo preurejeno in asfaltirano cesto, ki se pri vasi Rižana odcepi od naše glavne ceste Koper—Ljubljana. Ob lepih dneih, zlasti ob nedeljah, se izletniki z lastnimi motornimi vozili že številno oglašajo v nastajajoči restavraciji. Zaenkrat se morajo še zadovoljiti s sedeži na prostem, pozneje pa bo za neprijetnejše vreme na voljo tudi restavracijska dvorana. Ko bo vse nared, se bodo pričeli organizirani izletni obiski nove postojanke iz naših glavnih turističnih središč Ankaran, Kopa, Portorož in Pirana. Velika škoda pa je, da cesta ni

podaljšana še za kilometer mimo vodovodnih naprav, da bi obiskovalcem bil prihranjen neprijetni ovinek za nadaljevanje vožnje do naših znamenitih Hrastovelj. Morda bi le mogli najti kakšno rešitev tudi za to. RR.

Piranske »turistične« cvetke

In vendar ni vse tako v redu, kot vedo povedati v Piranu. Namreč: — Na turistično sezono smo se tokrat pripravili pravočasno, brez posebnih spodbud, zabeležili re-por v svojo beležnico zgolj zato, da bi prizadeti lahko spoznali, kako tudi malenkosti lahko postanejo neprijetna sezonska »navlaka«, katere rezultati nikakor ne ostanejo brez (finančnih) posledic.

— V vašem hotelu me že več ne boste videli se je jezila stalni obiskovalec Pirana. Poznam ga: priljubljeni konduktor ljubljanskega avturističnega podjetja Jadran-turist se je jezil dalje: — Takšna nevljudnost! Pomisli! V hotelu Metropoli sem naročil običajno osminko. V kozarcu je bilo vino dobrega pol centimetra pod črto. Vljudo opozoril natakario na to

pomanjkljivost. Ta pa osorno: — Če vam ni prav, pa pustite...! — Toda, dragi tovariš, saj to ni osamljen pojav v naših gostinskih obratih. Navaditi se je pač treba takšnih spodbud, gostinskega osebjia, ki je čestokrat prepozno, poskušam rešiti ugled našega Pirana. — Kaj bi to, odgovori mož. Prav nič restavraciji. Sicer pa bi mi zadostovalo, če bi natakario prilila vsaj eno kapljico — z nasmehom in prijaznim opravičilo, kajpak. Dobra volja in vljudnost navadno odtehta še takšno nerodnost. Zares, v Metropoli me ne vidijo več...

Mlajša gospodinja se je v prodajalni kruha obregnila nad prodajavko, ki je zahtevala dva dinarja za ovojni papir: — Torej tudi pri vas ne zavijate kruha brez posebnega doplačila? Kupci, med njimi nekaj tujcev, se spogledajo. Zares, takšne prakse pa se ne! Saj je vendar samo po sebi umerno, da je treba kupcu — sploh če to želi — zaviti kruh brezplačno. Takšna je navada pri nas, tako delajo v tujini.

In prodajavka: — To ni moja zamil-sel. Priitože se na upravo... S tem je konec tudi te zgodbe. Da — toda ne za potrošnike, ki dnevno odštejejo po dva dinarja za zavijanje kruha. Račun je preprost: 60 dinarjev in za konjale 80 dinarjev.

Gostje se ozirajo po ceniku. Nekdo celo vpraša po njem. — Veste, večeraj smo zvišali cene, najbrž zaradi jutrišnjih moli dirk. — ?

— Tako je pač, da cenika nismo mogli popraviti čez noč, se je opravičevala natakario in iskala ta rekvizit pod točino mizo.

Gost se je brez besede odpravil iz lokala. Pa ne sam. Ostalo je samo nekaj vinskih bratcev, ki so v veseljem petju preslišali ta razgovor. (bb)

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA KOPER:

Čolni za turiste in kopavce

Vsa zadnja leta smo poslušali pritožbe turistov, da pridejo lahko le do morja, na morje ne. Tem pritožbam je sklenilo ugoditi koprsko turistično društvo, zato je lani naročilo dva čolna, ki bosta letos turistom na voljo proti namemu. Naročila bo sprejemal potovalni urad Slavnik-Turist na avtobusni postaji, čolnarje pa pri-skrbi jadranski klub »Jadro«. Mimo tega namerava klub tudi sam poskrbeti za prevoze s svojim skuterjem, zlasti med starim pristaniščem in Zusterino, kjer bomo čez nekaj tednov odprli novo turistično postojanko in kopališče.

Tisti turisti, ki so ljubitelji jadriranja, bodo mogli dobiti v uporabo s spremstvom tudi športne jadrnice. Tako se nihče ne bo več mogel pritoževati, da ne more pri nas na morje.

Pomembna pridobitev za Koper je tudi reorganizirana in razširjena izdelovalnica čolnov kluba »Jadro«. Doslej so mogli v tesnem prostoru starega skladišča soli izdelovati le manjše čolne, zdaj pa jih morejo izdelovati več hkrati in celo do dolžine 15 metrov. Delavnica bo tako mogla ustreči vsem, ki si bodo želeli naročiti

lastne čolne samo na vesla ali tu-di opremljene s Tomosovim iz-venkrovnim motorjem. Trenutno izdelujejo 10 jadrnic tipe »Ka-

det«, ki bodo prestale svojo prvo preizkušnjo na regati, katero bodo priredili naši jadralci na Brionih. R.

O NALOGAH SZDL

V preteklih dneh so imeli številni krajevni odbori SZDL v postojnski občini posebne seje, na katerih so razpravljali o metodah dela in vlogi krajevnih odborov v luči nalog, ki jih je nakazal plenum glavnega odbora SZDL. Takšne seje so imeli doslej krajevni odbori SZDL v Bukovju, Juriščah, Zagorju, Pivki, Bujah in Slavinu, v prihodnjih dneh pa bodo o navedenih vprašanjih razpravljali tudi ostali krajevni odbori SZDL na Postojnskem. (ma)

SKRB ZA HIGIENO

Ne samo zato, ker je kar 90 odstotkov obiskovalcev kopališča tujih turistov — predvsem v interesu zdravja in počutja gostov so že leta 1959 napovedali boj umazaniam naplavinam, ki so se ustajljale v plitki obalni vodi. Naloga ni bila lahka: 412 metrov dolgo peščino so morali razširiti za celih 16 metrov in jo ograditi od vode v vsej dolžini kopališča z zaščitnim zidom. Iz Medulina na zahodni istrski obali so marljivi peskarji-ladjarji navozili v manj kot dveh letih tjakaj celih 1400 kubičnih metrov peska. Če torej tudi najbolj razvijeni tujci trdijo, da bolj »mekhe« peščine zlepa ni najti v najbolj znanih obmorskih letoviščih, velja ta pohvala vsem, ki so žrtvovali mnogo sredstev in naporov, da se Portorož lahko danes postavlja s tako idealnim kopališčem. Vsekakor pa ima lep delež v tem prizadevanju 14-članski kolektiv, ki neumorno streže v polnih mesecih čestokrat tudi do dva tisoč obiskovalcev v enem dnevu!

Prijetno dopolnitev kopališkega objekta pomeni tudi pred nedavnim urejen sodoben bife piranske Delikatese, kjer v glavnem cene ne presegajo onih v gostinskih obratih v Portorožu, skrb za higieno pa potrjujejo tudi sodobno urejene sanitarije, katerih prostornost je vsklajena z zmogljivostjo kopališča.

VSE ZA VSE — ZA OTROKE IN ZA ODRASLE

Priznali boste, da še tako vzorna peščina brez številnih kopaliških naprav in opreme ne bi zadovoljila kopalcev. Za-

PORTOROŠKA OBMORSKA PEŠČINA NEPOGREŠLJIV TURISTIČNI OBJEKT

Letos je Portorož še mikavnejši

Brez obmorske peščine si ni moč zamišljati obmorskega letovišča: brez nje bi na primer Portorož kljub najlepšim naravnim pogojem in obilici lepih in sodobno urejenih hotelov sameval vse poletje. Komunalno podjetje v Piranu se še kako dobro zaveda nepogrešljivosti tega obmorskega turističnega objekta, zato z načrtno obnovo in urejanjem same peščine ter z vrsto novih dopolnitev skrbi za to, da bo v idiličnem portoroškem zalivu bivanje tujih in domačih turistov še mikavnejše, hkrati pa teži za tem, da bi maloštevilni kolektiv kopališča tudi letos dosegel vsaj takšen obisk, kot so ga zabeležili preteklo leto: 75.000 obiskovalcev!

to je zastran tega portoroška peščina pravcata prispevka sejma, kjer si predvsem mlajši, »drzniki« podvigov želini kopalci lahko omislijo naboljši spust po gladkem žlebu tobogana, ljubitelji veslaškega športa in romantičnih izletov po morju si po želji in okusu lahko izberejo majhen ali srednjeveliki čoln, pa sandolin — seveda osebe kopališča ne pozabi opozoriti najemjemavcev čolnov na nevarnosti, ki se jim utegnejo pripetiti, če bi

jemnikom čolnov: ne oddaljuje-te se od obale več kot 300 metrov!

Sicer pa na portoroškem kopališču se nihče ni utonil. Delno po zaslugi budnega osebjia, predvsem pa so kopalc-i varni zaradi plitkega in položnega dna, saj se lahko »sprehaja« po vodi še tako ne-bogljen kopalec do 80 metrov od obale.

Sicer pa še kratek pregled opreme kopališča — namenjene obiskovalcem: senčniki, ležalni stoli, ležalne deske itd., — kopalci pa lahko dobijo po svojem okusu tudi v najem kopalke, športniki pa si lahko omislijo badminton, ping-pong, tenis, odbojkarji žoge, pozabljivi turisti brisače, milo itd., da ne govorimo še o bogati založenosti kopališke okrepčevalnice. In kar je treba še posebej poudariti: cene za vse usluge in najemnina za to ali ono opremo in predmete se ni prav nič zvišala.

Isto velja za vstopnino. Enkratna vstopnina za odraslo osebo velja 100 dinarjev, za otroke pa 20 dinarjev. Člani delovnih kolektivov, ki bivajo

v počitniških domovih, imajo celo 75 odstotni popust, domačini pa si lahko za vsega 1000 dinarjev kupijo mesečno karto za dvakratni vstop na kopališče dnevno. Za skupine otrok-izletnikov pa velja skupinski popust — 10 dinarjev vstopnine za otroka.

NE POZABITE: ŠE LETOS VODNO SMUCANJE!

Ne takšno, kot so si jo omislili pred časom — neuspelo vodno žičnico, ki je veljala piransko občino lepe denarje; tokrat so se štirje podjetniki lotili vodnega smučanja tako, kot to gre takšnim letoviščarskim krajem. Z nabavo štirih hitrih motornih čolnov, ki jih bodo z združenimi močmi kupili kopališče, hotel Palace, camping v Luciji in podjetje Delikatesa, bo dokončno rešeno tolikan (upravičeno) pogrevan vprašanje sodobnega vodnega smučanja — športa, ki so ga predvsem tuji turisti najbolj pogrešali. Pravijo celo, da je pomanjkanje priljubljenosti za vodno smučanje marsikaterega turista napotilo v druga letovišča, celo v Italijo. No, sedaj bodo tudi v Portorožu lahko stregli takšnim željam svojih gostov, saj bo petnajst parov vodnih smučil prijetno in koristno dopolnjevalo vlogo kopališča v Portorožu.

Kdo bi torej ob vseh teh mikavnostih, ki jih nudijo portoroško obmorsko kopališče deset tisočim gostov, lahko trdil, da Portorož zares ni iz leta v leto privlačnejši in da peščina v mirnem zalivu brezvetrja ni idealen kotiček za oddih, počitek in rekreacijo! (bb)

Jadran

naročite tudi svojcem

in prijateljem v tujini!

Pomlad v Postojni

Kulturno življenje in delo mladine v komuni

Med nalozami, ki si jih je zadal za letošnje delovno leto okrajni svet Svoboda in prosvetnih društev, je bila tudi organizacija manifestativnega prikaza mnogovrstnega in pestrega življenja prosvetnih društev, zlasti udeleževanja mladine. Okrajni svet v Kopru se je odločil, da prikaže v čim zaokroženejši podobi kulturno-prosvetno dejavnost mladine v gospodarski in kulturno dokaj razviti Postojni, ki ima razen tega tudi lepo prenovljen kulturni dom.

Zamisel te manifestacije, ki je imela delovni in vsebinski naslov **KULturno ŽIVLjenje in DELO MLADINE v KOMUNI**, bolj poetično in optimistično pa smo ji rekli **POMLAD v POSTOJNI**, je vzniknila v želji, da bi spoznali, da se naša mladina množično, razgibano in aktivno udeležuje na področju ljudske prosvete. Še več: prav mladina je tista, ki daje ton tej množičnosti in jo prežarja z iskatelesko vne- mo, da bi kulturnoprosvetno dejavnost približala svojim željam in potrebam današnjega časa, da bi združila svoje želje po lepem in prijetnem z veseljem do razgovorov, družbe, prijateljev, pa tudi do amaterskega udejstvovanja.

Skoraj bi lahko rekli, da so postale revije in festivali bolezen našega časa. Zelo radi jih prirejamo, drago nas stanejo, uspeh pa še daleč ni v sorazmerju s porabljenimi milijoni. Znan je primer številnih festivalov popevk in lahke glasbe, pa tudi folklornih festivalov, ki jih imamo vsako leto več in vsi si lastijo prioriteto in ekskluzivnost. Radi prirejamo tudi množične kulturnoprosvetne revije in festivale ter želimo doseči na njih čim višjo izvajalsko, celo umetniško raven. Kar zadeva amatersko dejavnost, je to tudi prav, kajti ljudski duh je in bo vedno stremel k novim, višjim spoznanjem, človekov pogled bo vedno uperjen v jutrišnji dan,

njegovo domišljijo pa vedno raz- noma novo, neznan, zahtevnej- šev. Prav gotovo ni naključje, da je na letošnji reviji amaterskih dramskih skupin in Novem mestu zasedla prvo mesto mladina ma- riborske gimnazije, ki je sprego- vorila občinstvu s preroško in pretresljivo pesniško besedo o na- šem atomskem veku. Tudi ti vrhunski dosežki amaterizma, ki so vsekakor pozitivni, nam nika- kor ne smejo zamegliti pogleda na resnično stanje in razmere, ki vladajo v množični kulturi, kjer ima mladina znaten delež. Naša resnična želja je, da bi pestre ob- like kulturnoprosvetnega življe- nja zajele prav vsa naša mladina — delavsko, šolsko, vaško in predšolske otroke — da bi jo vzgajale in usposabljalne za bodo- če življenjske in družbene naloge in da bi ji bile tudi prijetno in zaželeno razvedrilo.

Pred postojnsko manifestacijo je predsednik okrajnega sveta Svoboda in PD Ivan Mavšar zapi- sal v informativni bilten: Kulturni prikaz življenja in dela mla- dine v »Pomladi v Postojni« bo resničen prikaz dela brez olepša- vanja in montaže, bo izraz vsega tistega, kar postojnska mladina ustvarja v otroških vrtcih, osnov- nih in srednjih šolah, v tovarnah in na vasi. Mladina postojnske komune nam bo pokazala zavida- nja vredne dosežke, ki so plod ljubezni in veselja do ljudsko- prosvetnega ustvarjanja. Videli pa bomo tudi drugo plat, ki nam bo jasno pokazala, kje in kakšne so bodoče naloge družbenih in političnih organizacij, delovnih kolektivov in upravnih organov, da bodo v prihodnje nudili vsaj osnovne možnosti za nadaljnjo rast in razvoj življenja na vrste.

Napoved se je uresničila. Na odru lepe dvorane postojnskega kulturnega doma se je zvrstilo okrog 400 mladih izvajavcev, od prisrčnih cibicančkov iz otroške- ga vrtca do mladih proizvajavcev iz lesne industrije. Pod simbolič-

no sliko cvetja in nasmejanih otroških obrazov sta nas pozdra- vila mlada napovedovavca: s pro- gramom te prireditve vam skuša- mo prikazati le del tistega, v čem- er se udeležujemo, oziroma hočemo vam prikazati kulturno življenje nas mladih v naši komuni...

Iz Postojne so se nam predsta- vili: zbor otroškega vrtca, orke- ster mladih harmonikarjev, mladi literati, instrumentalni solisti, li- terarni krožek gimnazije, mladins- ki pevski zbor, govorni zbor, fol- klorna skupina, zabavna ansam- bla gozdarske šole in doma JLA ter mladinska godba na pihala. Iz Planine je nastopil otroški pevski zbor, s Pivke pa mešani mladinski zbor tovarne Javor. Kot goste so postojnski organiza- torji povabili še mladinski pev- ski zbor iz Komna in glasbeno ter baletno šolo iz Kopra.

Razen tega obširnega in razno- vrstnega programa, ki ga je izva- jala mladina v 16 nastopih po dve ali tri točke, je bila del manife- stacije še razstava v avli kultur- nega doma. S slikami in s šte- vilkami je prikazala množično kulturnoprosvetno delo v kopr- skem okraju ter bila tako dopol- nilo in potrditev programa, ki smo ga gledali na odru. V po- sebnih sobici so še razstavili svoja dela postojnski likovni amaterji.

Organizatorji prireditve so po- skrbeli za nemoten potek dolge- ga programa, kar ni lahko, če po- mislimo, da je bilo treba discipli-

Med Postojnčani, ki so se predstavili na množični mladinski kulturni reviji, je bil tudi 40-članski orkester mladih harmonikarjev. Med njimi se je kot solist izkazal Emil Počkar, ki že dobro obvlada meh in tipke, čeprav je harmonika skoraj večja od njega.

plinirano preveljati čez oder šti- risto parov nemirnih nožic in ukrotiti štiristo klepetavih jezič- kov. Postojnsko občinstvo in šte-

vilni gostje pa so napolnili avdi- torij in obdarili nastopajoče z za- služenim priznanjem. V popol- danskih urah so predvajali nasto-

pajočim v postojnskem kinu mla- dinske filme, ogledali so si lahko znamenito jamo, kjer sta v kon- certni dvorani nastopila mešani pevski zbor DPD Svoboda in god- ba na pihala JLA.

Tako nam je mladinska manife- stacija kulturnoprosvetnega udej- stvovanja in uspehov v prijazno gostoljubni Postojni znova potr- dila, da ne bo v človeku nikoli zamrla potreba po aktivnem udeleževanju, ne želja, da se družijo z ljudmi. Lahko še toliko govorimo o sodobnem tempu, o avtomatizaciji in tehnizaciji, člo- vek je bil in ostane družabno bit- je. Če nam to spoznanje vpliva optimizem do bodočega ljudsko- prosvetnega in amaterskega udej- stvovanja, pa nalaga obenem družbenim organom nalogo iska- nja novih poti, preverjanja in spet iskanja. Namen naše sociali- stične skupnosti ni samo, da da- mo delovnemu človeku material- ne dobrine in življenjski stan- dard, ampak da obenem razvija- mo njegovo ustvarjalnost, da mu vsestransko lepšamo življenje.

Z. L.

Preudarnejša izbira za večerno politično šolo

PRIPOROČILO S SEJE KOPRSKEGA OBČINSKEGA KOMITEJA

Po treh letih obstoja in delova- nja lahko večerni politični šoli v Kopru mirne duše prisodimo za- dovoljvino in dobro oceno. V ko- muni se je lepo uveljavila. Radi jo obiskujejo tudi slušatelji iz hr- peljske komune, kjer ni material- nih pogojev za takšno ustanovo;

sama pot v Koper terja sicer ne- kaj več časa, toda kljub temu so se hrpeljski slušatelji izkazali z dobrimi uspehi. Po treh letih je šola oziroma njene posamezne oddelke absolviralo 178 slušate- ljev. Število absolventov v posa- meznih šolskih letih zgovorno ka- že, kako naraščata pomen in po- treba večerne politične šole. V prvem letu je šola absolviralo 20 slušateljev, v drugem 38 in v tret- jem (1961/62) že 120.

V Kopru je torej že čedno šte- vilno občanov, večinoma mlajših, članov ZK in SZDL, ki so si pri- dobili osnovno znanje iz politične ekonomije, sociologije, še drugih družbenih ved, osnov naše socia- listične družbene ureditve, zlasti družbenega upravljanja. Na seji občinskega komiteja ZK pa so razen tega razveselilega uspeha tudi kritično ugotovili, da se do- ločeno število absolventov večer- ne politične šole premalo aktivno udeležuje v življenju komune, da pridobljeno znanje ne upo- rabljajo v vsakdanji praksi ter ga ne razširjajo in posredujejo sode- lavcem, s čimer bi bili tudi ti to- varši na posreden način deležni pridobitev iz šole, ne da bi jo obiskovali. Mnogi absolventi pa na svojih delovnih mestih, v družbenem upravljanju ter na drugih področjih družbenega živ- ljenja uporabljajo v šoli pridob- ljeno osnovno znanje tako zavest- no, da se dobro in prav znajdejo v konkretni problematiki ter tu- di zmorejo samostojno in kritično ukrepati.

Analiza nekaterih problemov

večerne politične šole je med dru- gim pokazala tudi na osnovno stvar: neprimerno večji bi bil uspeh, če bi v osnovnih organiza- cijah ZK in gospodarskih organi- zacijah preudarnejše izbirali kan- didate za večerno politično šolo. Torej ne šablonsko, samo da ne- kako zadostne vabilu in možnosti, ampak aktivne in miselno žive in borbene tovarše in tovaršice, željne in potrebne znanja. Uspeh enega šolskega leta je v precejš- nji meri odvisen že od same do- bre in pravilne izbire kandidatov. Če bi preudarno izbirali, bi se kajpada ne smelo, in ne moglo zgoditi, kakor se je letos, da je od 286 vpisanih slušateljev postoj- noma do kraja šole odpadlo ozi- roma izostalo 166 slušateljev. Tu- di bi ne bilo primera, da bi v tem ali drugem oddelku sploh ne za- čeli s poukom, ker preprosto pri- javljenih kandidatov sploh ni bi- lo blizu. Tudi mnenje, da so v šoli težave zaradi različne ravni izobrazbe, v glavnem ne drži. Vsako leto se namreč ob zaključ- nih izpitih izkaže, da marsikateri slušatelj z osnovno izobrazbo celo bolj kritično, bolj izbruseno in bolj samostojno obvlada v šoli pridobljeno znanje, kakor kateri izmed slušateljev z višjo izobraz- bo. Tega — tako kažejo v obilni meri zlasti letošnji uspehi — to- rej ne gre šteti za sentimentalni poklon, ampak je kratko in malo dejstvo. Kaj če pri tem ne igra morda vloge tudi to, da se tisti z višjo izobrazbo nekako na to za- našajo, medtem ko so slušatelji z

(Nadaljevanje na 6. strani)

UGIBANJA PRED NOVIM ŠOLSKIM LETOM

Sprejemni izpiti, da ali ne?

Na zadnjih zborih volivcev v kopr- ski komuni, a tudi v javnosti, se v teh tednih pojavljajo in postavljajo vprašanja, kako bo zastran sprejem- nih izpitov za vpis na gimnazijo, na učiteljske in srednje ekonomsko šole. Ali bodo sprejemni izpiti ali spre- jemnih izpitov ne bo? O tem proble- mu so razpravljali tudi ta ponedel- jek na občinski seji, kjer je inž. Pe- ter Aljančič odločno poudaril, da je treba v tem nedoločnem ugibanju in povpraševanju stvar popolnoma jasno postaviti in povedati.

Ce problem presojamo najprej samo načelno, je treba odločno povedati, da šolska reforma ne določa in ne pred- videva nobenega sprejemnega izpita za nadaljnje šolanje po končani osem- letki. Kdor ima osemletko, ima pra- vico do nadaljnjega šolanja. Vsek se- lekcijki poseg ali ukrep (sprejemni izpiti in podobno) pomeni zatorej proti temu načelu določeno diskrimi- nacijo! Iz zadrege, v kateri smo se v okraju znašli sprito 1236 absolventov osemletk, se skušamo rešiti tako, da posegamo po ukrepih, s katerimi pa počenjamo silo načelu popolnoma proste izbire nadaljnjega šolanja.

V Kopru je trenutno takole: za učiteljske in srednje ekonomsko šolo ni sprejemnih izpitov. Za gimnazijo pa naj bi bili sprejemni izpiti. Ali je ta- ko neenotno postavljanje kriterijev upravičeno ali neupravičeno je vpra- šanje zase. Sodeč po tem neenotnem kriteriju pa se da sklepati, da pričaku- jemo prehod naveden na gimnazijo, ki naj bi ga zajeli z izbirnimi spre- jemnimi izpiti. Medtem ko te bojzani ni za učiteljske in srednje ekonom- sko šolo pa se za druge strokovne šole. Po načelu o prosti izbiri in možnosti nadaljnjega šolanja bi bilo edino pravilno, da bi tudi v zadregi (prostorski ali kakor drugačni) ne posegali po diskriminacijskih in admi- nistrativnih ukrepih. Preprost argu- ment namreč pravi, da ni edino tisti, ki izvrstno opravi sprejemni izpit, v resnici tudi najboljši. Ali ni takšna bolj ali manj formalna selekcija po- gostoma tudi stvar naključja, raznih okolnosti, kjer so možni tudi vplivi, ki nimajo nič skupnega z znanjem, z resničnim talentom mladega člove- ka? Koliko talentov je že šlo zastran takšnih formalnosti po zlu, so se iz- gubili povečini, a le redki po drugač- ni in truda polni poti uveljavili!

Zadrega, v kateri naj bi posegli za določeno nadaljnje šolanje, konkret-

no za gimnazijo, po sprejemnih izpi- tih, pa ima verjetno dve plati. Na ja- snem bi si namreč morali biti, ali re- šitveno obstaja tolikšna potreba prav po gimnazijskem študiju? Ali pa tišče starši in mladina v gimnazijo še ve- dno zastran nekakšne »klasične druž- bene tendence«, češ da se da vstopiti v življenje edino skozi gimnazijo? To je ena plat. Druga pa se glasi tako: če pa je že res takšen resnični interes in potreba po študiju na gimnaziji, ker tako narekujejo poklicne potrebe v prihodnjih letih, si pred tem ne bi smeli zatiskati oči in ušes. Se pravi, storiti bi morali vse, da bi našli do- volj prostora tudi za dve ali trije pa- ralele prvega gimnazijskega razreda.

(2)

Dolgo so bučale trombe, preden so prebučale hrup in krik v hipo- dromu. Justinijan se je vračal z dvorom. Teodori zmagovavki je dal belo rutico, da bi dala zname- nje za začetek ona. Strelcem so bili na voljo konji iz carskega hleva. Drug za drugim so dirjali krog mete, streljali v kragulja, puščice so predirale škrlatno stre- ho, pa kragulj je s srepim pogle- dom motril preganjavce in tek- mece. Bočil je vrat, potrepal s kreljutmi, se umaknil marsikateri strelci, a ostal nedotaknjen.

Med ljudstvom se je razlegal smeh, doneli so dovpti na razne strelce, rogali so se jim, metali vanje datelje, oranže in se zaba- vali, kakor bi igrali glupci v areni.

»Poslednji!« je zopet sporočil Epafroditi po Melhioru. »Posled- nji bodi Iztok!«

Vrsta lokostrelcev se je pra- znila. Mnogi so odstopili, zlasti ti- sti v lepih oklepih palatinske vojske. Zbali so se poroge.

Edini Azbad je zdržal. Zbral je vse moči, da je ostal miren. Mislil je na Ireno, ki jo je ljubil z ne- dopovedljivo strastjo. Danes ji hoče pokloniti slavo zmagovavca. Upal je trdno. Ozir se je večkrat na katismo, toda Irene ni zazrl. Sedela je skrita, tiha. Ni se sme- jala, ni gledala. Njeno srce je kle-

Sloven v hipodromu

Odloemek iz romana POD SVOBODNIM SONCEM

FRAN SALEŠKI FINŽGAR

V soboto je umrl po daljši bolezni v Ljubljani znani slovenski ljud- ski pisatelj Fran Saleški Finžgar v dvaindevdesetem letu življenja. Rodil se je 9. februarja 1871 v kajzarjevi družini v Doslovčah pri Bre- znici na Gorenjskem. Po gimnazijski maturi se je odločil za duhovniški poklic. Kot kaplan in pozneje kot župnik je služboval po raznih krajih, nazadnje je bil trnovski župnik v Ljubljani.

S pisateljevanjem se je začel ukvarjati Finžgar že v gimnazijskih letih. Pisal je povesti, pesmi, drame. Zanimalo ga je predvsem vaško in podezelsko življenje, posegal je v vaške socialne probleme (Sama, Dekla Ančka) in prikazoval revno življenje slovenskega industrijskega delavca (Iz modernega sveta). Največje, mojstrsko Finžgarjevo delo je »Povest davnih dedov«. Pod svobodnim soncem, ki je izhajalo najprej v reviji »Dom in svet«, pozneje pa doživelo največ ponatisov med vsemi sloven- skimi knjigami in veliko prevodov v tuje jezike. Zelo uspele so Fin- žgarjeve ljudske igre (Naša kri, Veriga, Razvalina življenja, Divji lovec, Mladi tat), ki so bile dolgo osnovni repertoar vseh naših ljudskih odrov. Znanе so še njegove slike iz prve svetovne vojne pod naslovom »Prerokovana« in številne povesti za mladino (Student naj bo, Gospod Hudournik, Makalencia, Iz mladih dni). Dediščino mladostloveške »proze je Finžgar pomnožil in obogatil s svojim realističnim talentom, zaslu- ga pa ima tudi za urejanje družinske revije »Mladika« in knjig Mohorjeve družbe. Od leta 1938 je zato bil redni član slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Fran Saleški Finžgar je bil ljudski pisatelj v najlepšem pomenu te besede in v trajnem spominu ga bomo ohranili kot pomembnega slo- venskega književnika.

čalo pred oltarjem in prosilo Kri- sta, naj ji priznase, naj Azbad ne zmagá.

Le nekaj tekmecev je še čakalo. Tedaj Azbad ni mogel več strpeti. Naj se odloči! Zataknil si je tri puščice, vzal lok in zasedel konja, katerega še nihče drug ni jezdil. Dolge tedne se je uril na njem.

Ko se je pojavil izpod katisme, je nastala nenadoma tišina. Nanj in zoper njega je bilo stavljeno mnogo denarja.

Jezdil je počasi krog spine, po- zdravljaj na levo in desno, se pri- klonil pod katismo, se še enkrat ozrl po Ireni, zamen. Nato je zdirjal. Zletela je prva strelca, kragulj je ježno zapihal. Prije- zdil je drugič, strelca je prhnila tikoma glave, hipodrom ga je po- zdravil. In jezdil je tretjič na- okoli. Srce se mu je razburilo, ro- ka se mu je tresla. Vendar je zbral vse sile, da se pomiri. Ust- nice so šepetale: Irena, Irena. Zo-

pet se je napela tetiva, zazvenela, puščica je bila izbornu izstrelje- na, a v tistem trenutku je kragulj zafrfotal, odskočil, kolikor je, dala verižica, in puščica je zadela ob perut ter izbila iz nje pero, ki je v vrtincu priplaval na pesek.

In tedaj je nastal vihar. Ves hipo- drom se je razdelil v dva tabora: polovica je kričala, da je Azbad ptiča zadel, polovica je oporekala, zadel da je le pero, ptič še sedi in ježno gleda za Azbadom. Tisti, ki so stavili nanj, so trdili, da je sta- vana dobljena, oni, ki so stavili zo- per, so kričali, da ni. Nastali so trenutki tolikoga viharja, da bi se bil hipodrom izpremenil v boj tisočev in bi bila kri preplula arena, da ni Uprava dal zname- nja s trombami. Kot sodnik in najvišji pravnik je razsodil: »Az- bad je zadel in ni. Če ga nihče ne zmagá, bo odlikovan. Stave pa stojte; če ga nihče ne prekosi, so stave nanj dobljene, sicer izgub- ljene!«

Zopet so trombe naznanile no- vo tekmo. Azbad se je bal. Hitro je velel ponuditi velike vsote vsem ostalim tekmecev, da bi se umaknili. Večina je denar spre- jela, le Iztok in dva Tračana sta odklonila. Azbad je šel sam do njih. Srečalo se je ponosno oko svobodnega Slovena z lokavim, ničurnim bleskom Bizantinca. Nič ni odgovoril Iztok, govoril je pogled: »Naprodaj nismo Sloveni nikdar!«

In zajezdila sta Tračana, izstre- lila, zgrešila. Izvrstno so švigale puščice, vse tik ob kragulju, pre- dretni močni škrlat na strehi in iz- ginile. In tedaj še eden, barbar, Sloven.

»Zadnji!« so trobile troblje. Hi- podrom se je zopet pomiril, vse se je ozirlo proti katismi. Pojavil se je Iztok, gologlav, z bujnimi kodri, v dolgi halji iz prajnja, ki jo je prejel od Epafrodita. Med gledavci so se oglasile opazke. »Ha, barbar, v halji kakor Molo- hovec!« V gosti, da naj zadene? Od kod je? Gost Epafroditi! Ba- je Sloven!«

Iztoku ponudijo loke in puščice. Napne tetivo pri prvem, drugem, napne pri tretjem, trenk — vsak lok je počil. Hladno je metal lepo rezljano orožje na tla.

Ljudstvo se je čudilo.

Slednjic se je odločil za velik nereden lok, prav barbarski. Nato si je izbral strelco, samo eno. Ponudili so mu še dve, pa je od- kimal.

Med ljudstvom šepetanje začu- denja. Teodora sama se je nagni- lala preko katisme.

Nato je šel Iztok sam in si od- bral konja: krasno divjo živalco, doma izza Črnege morja. Privel ga je v areno. Iztok je zmajal z glavo, češ nočem osedlanega ko- nja. Sluge so pristopili in odpeli zapone ter sneli sedlo.

Ljudstvo je glasno vzklíknilo.

Tedaj je Iztok prijel haljo do- členko in jo vrgel raz sebe. Krog bokov se je zablestela bela jag- njetina, ki mu jo je sešila Ljubi-

nica, in stal je ob črnem konju sredi arene svobodni sin, lep in postaven, da je Teodora pritisnila brušeno prizmo k očesu in ga gle- dala s pohlepom in nasladi: ni- šica ob mišici, kakor zid krog Bi- zanca.

Iztok je zataknil strelco za pas, prijel lok z levico, z desnico br- zdo in planil kakor pero na ko- nja. Spela sta se, potem pa zdri- jala po areni. Jezdil je prvič in pogledal kragulja, ljudstvo je za- mrmrlo, ker ni sprožil.

Jezdil je drugič, strelca še ve- dno za pasom, konj v vedno bes- nejšem diru. Iztok pa, kakor bi sedel na ptici.

Ljudstvo je zakričalo. »Streljaj, proži, barbar! Za norca nas ima! Potegnite ga s konja!«

Iztok ni slisal ne videl. V njem je živel samo trdna zavest, da pred samim carjem pokaže, kako proži tisti narod, ki mu podira Hilbudije. Tretjič je pridrvel mi- mo katisme, roka je segla po stre- lici, lok se je dvignil, nastala je tišina, kakor bi se zbiral crkan.

Iztokovo oko se je zapičilo v ptica, kragulj je zapihal in dvig- nil krepelj. Bizantinski nepre- magljivi orel se je stresel pred barbarom. Iztok je naperil stre- lico vanj, toda v istem trenutku je že švignil s konjem mimo. Te- daj je hipodrom zabučal od jeze, kakor silen grom. Gledavci, ogor- čeni, ker še ob tretjem pobjedu ni sprožil, so usuli nanj kletve in psovke, ploha razhojenih ostan- kov sadja je pljusnila v areno, nekateri so snemali sandale in jih metali za njim, drugi so potegnili nože izza pasa in mu pretili. A tedaj se je Iztok v hipu okrenil na konju — bil je že blizu mete — puščica je švisnila in predrla kragulja s tako silo, da se je utr- gala verižica, in ptič je padel s prebodenim srcem pred katismo v areno.

Zabesneli vihar jeze se je prelil v navdušenje, da se je tresel v temelju silni cirku. Iz lož je de- ževalo lovora, dvorjanke so posule zmagovavca z ruticami, pretka- nimi z zlatom, in Irena je s pla- menečim veseljem na licih šepet- ala: »Hvala tebi, Kriste, a tebi, sin naroda moje rodnice — po- ljub!«

GLEDALIŠKE PREDSTAVE

Po uspehih predstavah v Kopru bodo člani »Malega odra« — Koper» gosto- valji z domo Marijana Matkovića NA KONCU POTOI v Ilirski Bistrici (8. VI.), v Postojni (9. VI.) in v Ajdovščini (10. VI.) Na sliko: M. Celestina in T. Lemut kot ilegalca Neda in Zarko

ODBOJKA

Izola je razočarala

REPUBLICKA LIGA

V drugi republiški ligi je bilo na sporedu šesto kolo spomladanskega dela. Igralci Izole so gostovali na Jesenicah in izgubili srečanje s 3:0. Tekma je bila nezanimiva. Igralci Izole so igrali popolnoma brez volje, odlikoval se je edino Jakomin, ki je bil razigran, a sam tudi ni mogel vplivati na izid srečanja.

V soboto je bilo na sporedu srečanje Kočevje : Jesenice, ki se je prav tako končalo z zmago Jesenic s 3:0. Znan nam je še rezultat šestega kola Črnuče : Zirovnica 3:2. Peto kolo je bilo v celoti preloženo. Po nesporazumu je bila odigrana le tekma Izola : Črnuče.

Lestvica:					
Črnuče	6	5	1	17:8	10
Kropa	4	4	0	12:6	8
Kamnik	4	2	2	8:7	4
Jesenice	5	2	3	10:9	4
Zirovnica	5	2	3	10:11	4
Izola	6	2	4	9:15	4
Kranj	4	1	3	6:10	2
Kočevje	4	1	3	4:10	2

V nedeljo, 17. VI. bo na sporedu zadnje kolo spomladanskega dela, v katerem bo Izola na domačem igrišču igrala s Kamnikom. Pričetek tekme bo ob 10. uri.

OKRAJNA LIGA

V soboto in nedeljo so bila na sporedu srečanja četrtega kola. Izidi srečanj: Sežana : Prestranek 3:1, Koper : Jelšane 0:3. Tekma Postojna : Luka Koper je bila iz tehničnih razlogov preložena. Prav tako ni bila odigrana tekma Sežana : Izola II.

Lestvica po četrtem kolu:					
Postojna	4	3	1	9:5	6
Jelšane	2	2	0	6:2	4
Sežana	4	2	2	9:7	4
Koper	4	2	2	8:8	4
Prestranek	2	1	1	4:5	2
Luka Koper	3	1	2	5:7	2
Izola II	3	0	3	2:9	0

Na dosedanja srečanja sta bili dani dve pritožbi, o katerih bo razpravljala komisija za odbojko po končanem spomladanskem delu tekmovalcev na to, da je bil v obeh primerih že sam postopek vlaganja pritožb v nasprotju s pravilnikom. Komisija za odbojko bo zato tudi sklicala vse vodje ekip, ki tekmujejo v okrajni ligi na posvetovanje, v katerem bodo v zgoščenih obliki podani vsi pravilniki, da ne bi tudi v prihodnje prišlo do nepotrebnih nesporazumov.

Članice so spomladanski del tekmovalcev v okrajni ligi že zaključile. Veliko presenečenje je pripravila ekipa Koprja, ki je vse naspornice odpravila z rezultatom 3:0. Če bodo jeseni Koprčanke nadaljevale tako, kot so igrale

PREUDARNEJŠA IZBIRA ZA POLITIČNO SOLO

(Nadaljevanje s 5. strani)

osnovno izobrazbo bolj prizadevni, bolj marljivji?

K izbiri in obisku večerne politične šole pa je treba neopisno postaviti tudi naslednjo pripombo: S prav rednimi izjemami ni v šolo nikogar izmed vodilnih tovarištev, torej vodilnega kadra naših gospodarskih organizacij in ustanov, čeprav bi bilo marsikateremu prav to znanje na moč potrebno in koristno! Vabilu se med drugimi izgovori najraje izmikajo s tem, da so prezaposleni, da nimajo časa in da so predavanja na šoli v neprimernem času. Ko pa je upravnika šole poslala vsem vabilo, da bi se domeni za najprimernejši čas ter organizirali poseben oddelek, se temu vabilu prav nič ne odzvali! Sicer zaradi tega ne kaže vreči puške v koruzo. V osnovnih organizacijah ZK bo pač treba stvar odločneje postaviti in uveljaviti, pa bo šlo tudi po tem tiru bolj zadovoljivo.

Do začetka šolskega leta je zdaj več ko dovolj časa, da po osnovnih organizacijah ter gospodarskih podjetjih izvedejo dobro in preudarno izbiro kandidatov. Resno in odgovorno izbiro, ki bo privedla v šolo disciplinirane slušatelje, željne znanja. (Ž)

Ob izgubi našega draga očeta

RUDOLFA ŽIVCA

iz Skopega št. 40, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, ki so ga spremlili na zadnji poti ter mu darovali cvetje. Iz srca se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so mu v boleznih pomagali. Posebno zahvalo izrekamo dr. Ludviku Lozeju.

Zalujoči: žena, otroci in sestra.

Skopo, Ljubljana, 28. maja 1962

spomladi, jih bomo lahko v prihodnji sezoni gledali v republiški ligi.

Lestvica po končanem spomladanskem delu:					
Koper	3	3	0	9:0	6
Sežana	3	2	1	6:3	4
Izola	3	1	2	3:6	2
Luka Koper	3	0	3	0:9	0

Šport na Škofijah

Telesnovzgojno društvo »Partizan« na Škofijah je v tesni povezavi z mladinsko in pionirsko organizacijo začelo z rednimi dvotedenskimi telovadnimi vajami. Telovadci se skoraj vsak dan srečujejo v preurejeni telovadnici, ki so jo obnovili predvsem po zašluki društva TVD Partizan.

Kot vaditelji tako tudi telovadci si sedaj prizadevajo, da bi telovadnico opremlili vsaj z najbolj nujnim orodjem, da bi bila teles-

Spored srečanj članov okrajne republiške lige:

V Prestranku : v soboto, 9. junija ob 17. uri: Prestranek : Izola III.
V Izoli : v nedeljo, 10. junija ob 10. uri: Kamnik, republiška liga; ob 11. uri: Izola II : Postojna;
V Jelšanah : v nedeljo, 10. junija ob 10. uri: Jelšane : Sežana;
V Kopru : v nedeljo, 10. junija ob 9. uri: Koper : Postojna;
ob 10. uri: Luka Koper : Koper.

na vzgoja na Škofijah še bolj pestra in še bolj množična.

Naj povemo še to, da se razen redne telesne vadbe udeležujejo člani TVD Partizan Škofije tudi rednih treningov v namiznem tenisu, kar je prispevalo k temu, da so se tekmovalci iz Škofij zelo dobro odrezali na nedavnem tekmovalstvu v Kopru. — C. Senica

POPUST V TEDNU KNJIGE

V letošnjem »Tednu knjige«, ki je v začetku tega meseca, prodajajo vse poslovalnice ČZP Primorski tisk (Koper, Izola, Piran, Portorož, Pivka, Postojna, Sežana, Ilirska Bistrica) knjige založbe Lipe s 15 do 40-odstotnim popustom. Izkoristite izredno priljubljenost!

Mala kronika iz naših komun

ROJSTVA:

V koprski porodnišnici so rodile: Marija Pasar iz Pirana — dečka; Silvestra Ceglar iz Hrušice — dečka; Ivanka Konje iz Pirana — deklco; Norma Primožič iz Izole — deklco; Marija Gačnik iz Pirana — deklco; Adela Bombič iz Marezja — dečka; Elvira Kralj iz Merš — deklco; Milka Žgur iz Orehove — dečka; Zorja Pahor-Berko iz Maribora — deklco; Friderika Butinar iz Hrpej — deklco; Pavla Debernardi iz Gazona — dečka; Breda Hohnjec iz Koprja — dečka; Danica Vovoda iz Koprja — deklco; Slava Mergoe iz Kovič — dečka; Ernesta Kozlovič iz Bide — deklco; Marija Marolt iz Koprja — deklco.

V postojnski porodnišnici so rodile: Silvestra Vovoda iz Sučeva — deklco; Branislava Hvala iz Nove Gorice — deklco; Franciška Gržina iz Hraš — deklco; Jožefa Lever iz Male Bukovice — dečka; Mirolava Gerkeš iz Divače — deklco; Marija Vartovec iz Gorič — dečka; Olga Troha iz Velikih Zabelj — dvojčici; Matilda Vadenal iz Simehla — dečka; Marija Gašparin iz Novega — deklco; Milka Žgur iz Orehove — dečka; Ivana Kalin iz Ajdovščine — deklco; Marija Kariž iz Divače — deklco; Joža Stemberger iz Krčinovec — dečka; Marija Stegu iz Postojne — deklco; Mirka Abramčič iz Ozeljana — dečka; Marija Potepan iz Ilirske Bistrice — dečka; Dragica Šikrica iz Lokve — dečka; Stefanija Humar iz Ponikev — deklco; Alberta Zivec iz Skopega — deklco; Justina Merljak iz Semptera — deklco; Marija Sparemblek iz Dol. Jezera — dečka; Antonija Mršnik iz Harj — dečka; Marta Kravos iz Bilj — dečka; Irma Nada Matkovič iz Gornjih Vrem — deklco; Valentina Brezec iz Bezuljka — deklco; Alojzija Anzelj iz Nove vasi — deklco; Alojzija Krševan iz Dobravej — dečka; Marija Smrdel iz Petelinj — deklco; Ana Jarc iz Zalošč — dečka; Marija Mikolavčič iz Gornjega Cerova — dečka; Ana Kozuh iz Nove Gorice — dečka; Marija Brezigar iz Vrhovja — deklco; Vilma Bukovec iz Levepe — deklco; Stana Tiringar iz Postojne — dečka; Zofija Plesničar iz Vogrškega — dečka.

POROČILI SO SE:

V Kopru: Zelmira Mikoli, delavka iz Izole, in Italo Cač, ključavničar iz Sodnikov; Lidija Kozlovič, trgovska pomočnica iz Koprja, in Umberto Jerbec, natakter iz Krkavč; Elvira Jerbec, kmečka delavka iz Glemja, in Sanjela Babič, kovač iz Vangana; Jolanda Lovrečič, kuharska pomočnica iz Izole, in Emil Vergan, mizarski pomočnik iz Koprja; Katarina Pakaj, uslužbenka iz Koprja, in Karlo Grbavac, kovač iz Rovinja; Sonja Seles, uslužbenka iz Sajeve, in Alojz Penko, strojni tehnik iz Koprja.

V Izoli: Roza Černa, delavka iz Izole, in Elmir Bordon, železostrojar iz Privdora pri Kopru; Jolanda Jerman, delavka iz Izole, in Ivan Lopuh, delavec iz Ilirske Bistrice; Marija Zadev, delavka iz Izole, in Giuseppe Marussi, mehanik iz Trsta.

V Ilirski Bistrici: Stefanija Baša, delavka iz Velike Bukovice, in Franc Tomšič, obratovodja iz Ilirske Bistrice.

V Postojni: Marija Pavlovič, gospodinska pomočnica iz Gorič, in Franc Turk, kmetovavec iz Gorič;

Marija Cuk, trgovska pomočnica iz Postojne, in Marijo Černač, pekovski mojster iz Postojne.

UMRLI SO:

V koprski občini: Angela Pernič iz Vangana, stara 61 let; Ana Furlanič iz Manžana, stara 66 let. V Ilirskobistriški občini: Jože Gartner, upokojenec iz Ilirske Bistrice, star 64 let; Ivana Jagodnik, gospodinja iz Kosez 55, stara 76 let. V sežanski občini: Anton Kocjan iz Zirlj 27, star 88 let. V postojnski občini: Terezija Požar, roj. Santel iz Belskega, stara 65 let.

KRVODAJAVCI

DELIKATESA PIRAN: Džina Škerget, Fera Pintar, Ana Ukovič. LADJEDELNICA PIRAN: Roman Bačnar, Renato Bardon, Marjan Breznovec, Jožef Cančula, Fani Candek, Marija Duh, Marija Franciškin, Pavla Gordinč, France Hae, Radko Hrvatin, Adelina Hrvatin, Milan Ivančič, Marjan Ivančič, Helena Kocjančič, Ivan Korošec, Džuro Krajnovič, Džuro Kuhta, Cvetko Mahne, Jože Makovec, Matej Manzin, Egidij Maraz, inž. Pavel Marč, Ana Marija Margetič, Zoja Marinac, Tomislav Marinović, Avgust Mikulin, Janez Mišigaj, Lavoslav Milnar, Marjan Mrak, Albert Peterneš, Majda Pikiš, Anton Požar, Jože Sabadin, Anita Sinkovič, Zofija Stanič, Angelica Stanič, Ivan Sekorana, Ciril Šonc, Ciril Suligoj, Dušan Udovčič, Anton Ujčič, Jože Vuk, Albin Zakinja.

MALA OPREMA IZOLA: Zinka Cančula.

OBLO PIRAN: Petrica Kribel, PEKARNA PIRAN: Nande Pikiš, SLAVNIK—OBRTAR PORTOROŽ: Branko Cerjanec, Marjan Kozlovič, ZAVOD ZA ZAPOSLJANJE DELAVCEV PIRAN: Ida Krajnc, BOLNIŠNICA IZOLA: Alojz Celec, Slavka Črtalič, Marija Ferolija, Alma Stubelj, Slavka Škorjač, BOLNIŠNICA PIRAN: Mira Bajec, Rafael Dodič, Palmira Sturm; GOSPODINJE: Marija Debernardi, Julijana Grbec, Ivanka Lenarčič, Amalija Martinčič, Gordina Petrovnik, Marija Poletič, Emilija Rjavce, Tereza Šepič, Mara Vrtančnik, Amalija Dilica.

GRADBENIK IZOLA: Ivan Boh; HOTEL METROPOL: Ljudmila Kovarič.

INVALIDSKA ZADRUGA PIRAN: Anton Vehovar; KMETIJSKI KOMBINAT KOPER: Ivan Lenut.

KRKA NOVO MESTO — PODRUŽNICA PIRAN: Rezka Ber, Ludvik Cermelj, Franc Kragelj;

LADJEDELNICA PIRAN: Valerij Benčič, Ernest Bratina, Mirko Dekleva, Vinko Detoni, Franc Ojo, Danta Zolando, Italio Vizinčič;

MEHANOTEHNIKA: Jože Lampe;

OBNOVA IZOLA: Rudolf Bozi;

OSNOVNA ŠOLA SEČOVLJE: Pavel Vrhovnik;

GRADBENIK IZOLA: Ivan Boh;

HOTEL METROPOL: Ljudmila Kovarič;

INVALIDSKA ZADRUGA PIRAN: Anton Vehovar;

KMETIJSKI KOMBINAT KOPER: Ivan Lenut.

KRKA NOVO MESTO — PODRUŽNICA PIRAN: Rezka Ber, Ludvik Cermelj, Franc Kragelj;

LADJEDELNICA PIRAN: Valerij Benčič, Ernest Bratina, Mirko Dekleva, Vinko Detoni, Franc Ojo, Danta Zolando, Italio Vizinčič;

MEHANOTEHNIKA: Jože Lampe;

OBNOVA IZOLA: Rudolf Bozi;

OSNOVNA ŠOLA SEČOVLJE: Pavel Vrhovnik;

GRADBENIK IZOLA: Ivan Boh;

HOTEL METROPOL: Ljudmila Kovarič;

INVALIDSKA ZADRUGA PIRAN: Anton Vehovar;

KMETIJSKI KOMBINAT KOPER: Ivan Lenut.

KRKA NOVO MESTO — PODRUŽNICA PIRAN: Rezka Ber, Ludvik Cermelj, Franc Kragelj;

LADJEDELNICA PIRAN: Valerij Benčič, Ernest Bratina, Mirko Dekleva, Vinko Detoni, Franc Ojo, Danta Zolando, Italio Vizinčič;

MEHANOTEHNIKA: Jože Lampe;

OBNOVA IZOLA: Rudolf Bozi;

OSNOVNA ŠOLA SEČOVLJE: Pavel Vrhovnik;

GRADBENIK IZOLA: Ivan Boh;

HOTEL METROPOL: Ljudmila Kovarič;

INVALIDSKA ZADRUGA PIRAN: Anton Vehovar;

Ob dnevu krvodajavcev, 4. juniju

So dejanja, katerih veličina zbledi, če se še tako potrudimo prikazati jih v vsej njihovi lepoti — popolnoma jih dojamemo, ko jih sodoživljamo.

O krvodajstvu mnogo bomo in mnogo slišimo, tako da smo postali že nekako neobčutljivi za besede »rešiti življenje, humanost, požrtvovalnost.« Kako nenadoma pa zaživijo vsi ti pojmi, ko slišimo sreno rešilnega avtomobila, ki hiti v bolnišnico. Prometna nesreča je prekinila mirno družinsko življenje — nenadoma, v sekundi, so prej srečni otroci in žena, ljudje polni bridkosti in strahu za življenje svojega očeta in moža. Bolničarka, zdravnik, krvodajavec, organizator krvodajstva — vsi, vsak na svoj način doprinešajo k rešitvi ponesrečenca. Prve steklenice krvi že čakajo pripravljene, toda to je le za prvo pomoč; življenjske prometne nesreče se vedno naha med življenjem in smrtjo — potrebno je še mnogo krvi. Prične se tekma s časom in smrtjo. Tudi tokrat smo pripravljeni: v Tomosu, Mehanotehnikah, Obnovi, PLM, ONZ, Gradbeniku, Ladjedelnici itd., so požrtvovalni organizatorji krvodajstva, ki v takih nujnih

primerih prekinajo s svojim rednim delom. Po telefonu jim sporočimo, kateri ljudje v njihovem podjetju so krvne skupine, ki jo potrebujemo in zastopnik za krvodajstvo išče in hiti od posameznika do posameznika: »Za življenje gre, si pripravljen pomagati? Takoj pojdi v transfuzijsko postajo!« Včasih je potrebno mnogo prepričevanja, največkrat pa delavec brez odlašanja odloži lopato ali zapusti stroj, nameščenec odloži pero in vsi hite tja, kjer jih že nestrpno čakajo — kapljice krvi različnih, nepozabnih očetov, mater, sinov in hčer se združijo v novo življenjsko tekočino — že skoraj mrtvi oče je obujen v življenje in otroše oči se smejejo izza solz: očka je ostal živ!

Izmišljena, sentimentalno obarvana zgodba? Ne, eden izmed neštehtih, vsak dan se ponavljajočih dogodkov! Zato je dolžnost nas vseh, da se ob dnevu krvodajavcev zahvalimo tem neopaznim, nepozabnim borcem proti smrti; resnično priznanje in zahvalo pa jim daje tiha sreča številnih bolnikov, ki se živi in zdravi vračajo v svoj družinski krog.

Dr. B. Zen-Boh

OBVESTILO

Likvidacijska komisija ObLO Piran poziva vse naročnike popravljen obute, ki so jo dali v popravilo v delavnicah Splošnega čevljarstva Portorož v Portorožu in Piranu pred 1. aprilom 1962, da svojo obutev proti plačilu izvršene usluge dvignejo najkasneje do 30. VI. 1962, sicer bodo obutev predali brez vsake naknadne zahtevane odškodnine.

KMETIJSKI KOMBINAT KOPER prodaja

iz svojih osnovnih sredstev telekmetijske stroje ter opremo: 2 TRAKTORJA FIAT C-25, 1 STIKALNICO ZA SENO, 1 TRAKTORSKO PRIKOLICO, več vprežnih voz in drugo poljedelno orodje. — Prednost nakupa imajo gospodarske organizacije. Razprodaja bo 28. 6. 1962 v Škocjanu pri Kopru št. 24 od 8. ure dalje.

MALI OGLASI

ZAMENJAM 4-SOBNO STANOVANJE v Opatiji za podobno ali manjše v Piranu ali Portorožu. Informacije inž. Domladiš, ladjedelnica v Piranu.

OB VAŠIH OBISKIH V TRSTU ne izpuščajte obiska trgovine »MAGLIABELLA« na Corsu Garibaldi št. 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas boste našli veliko izbiri pletenin, nogavic in perila za dame, gospode in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku! Proti izreku tega oglasa prejmete darilo!

Sprejemmo pouličnega PRODAJALCA ČASOPISOV

za poletne mesece

Podružnica ČP »Delo«, Koper, Cesta JLA 2

NOVI NAROČNIKI »SLOVENSKEGA JADRANA« V ŠT. 23

Iz Koprja: Branko Glica, Italo Peterčič, Alojz Vidmar; Padna: Jože Priback; Iz Pirana: Viktor Augustin; Iz Sežane: Gorjansko: Miro Cigon; Movelje: Alojz Kmet, Voglji: Roman Ravbar, Vrhovlje: Rudi Ravbar; Iz Topolšice: Franc Vrabčič; Iz Beograd: Ludvik Furlan; Iz Skopja: Ivan Grdina; Iz Tuzle: Jože Knel; Iz Karlova: Lucijan Cepak; Iz Trsta: »Delo«.

RAZPIS

OSNOVNA ŠOLA SEČOVLJE

razpisuje

naslednja delovna mesta za:

- 2 UČITELJA (učiteljski par), razrednika III. in VI. razreda;
- 1 PREDMETNEGA UČITELJA matematike—fizike;
- 1 PREDMETNEGA UČITELJA za slovenski in srbohrvatski jezik;
- 1 PREDMETNEGA UČITELJA za angleški in italijanski jezik, (kombinirano z gospodinjstvom ali telesno vzgojo);
- 1 PREDMETNEGA UČITELJA za telesno vzgojo (kombinirano z gospodinjstvom ali tujim jezikom).

Osebnih dohodek po pravilniku in dodatki v naturi (stanovanje in kurjave); stanovanje po dogovoru.

Komisija za razpis mest direktorjev ObLO Sežana razpisuje prosto delovno mesto

UPRAVNIKA ČEVLJARSKA DELAVNICE

v Sežani. — Pogoji: visokokvalificiran obrtni delavec čevljarstva stroke. — Ponudbe, kolkovane z 250 din, s kratkim življenjepisom, podatki o dosedanjih zaposlitvi in dokazom o strokovni kvalifikaciji pošljite na ObLO Sežana v roku 15 dni po objavi.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ ČESTNEGA PODJETJA V KOPRU, ULICA 15. MAJA 1, RAZPISUJE SLEDEČA PROSTA DELOVNA MESTA ZA:

1. gradbenega inženirja — projektant s pooblastilom;
1. gradbenega tehnika — kalkulanta.

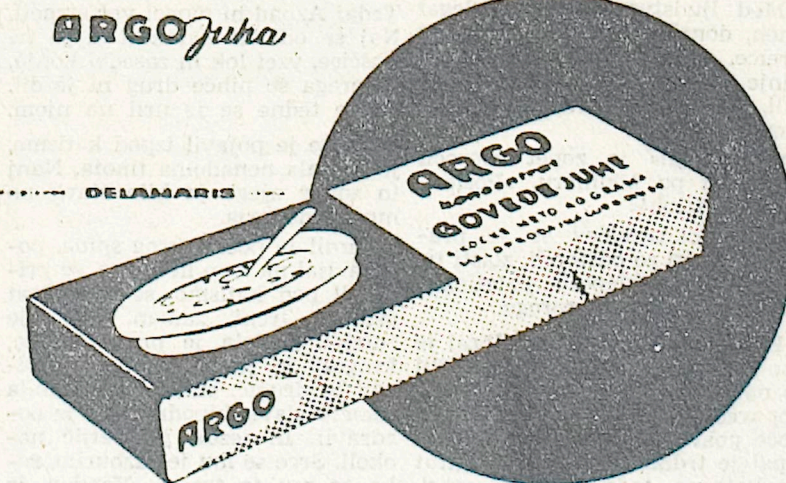
Pod točk 1 se zahteva visokošolska izobrazba s triletno prakso v gradbeni stroki, pod točko 2 pa dokončana srednja tehnična šola z daljšo prakso.

Interesenti naj pošljejo svoje vloge z življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev upravi podjetja.

Sprejem na navedena delovna mesta je možen takoj ali po dogovoru.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Še večja ugodnost!

ZA IZVOZ:

VEČ KO MILJARDO DEVIZNIH DINARJEV

(Nadaljevanje s 3. strani)

nega dela te proizvodnje že zagotovljen. V celoti bo vrednost letošnjega »Javorovega« izvoza znašala 1 milijardo 100 milijonov deviznih dinarjev.

Za zaključek samo še kratko pripombo k dokaj čudnim in hudim pojavom, ki jih »Javor« odkriva in srečuje na tujih tržiščih. V izvoznih prizadevanjih pčabljajo nekateri izvozniki na vse ozirom in s svojimi piratskimi vdori naravnost škodujejo našemu skupnemu gospodarstvu. Na že obdelana tujja tržišča vdirajo s ponudbami »za vsako ceno«, samo da bi »sklenili in napravili posel«, kot se pravi v izvoznem žargonu. Tako navajamo za primer naslednje: Na tuje tržišče, kjer ima »Javor« že pogodbeno zaključen izvoz za razmeroma dobro ceno, je vdrl še drugi izvoznik in ponuja ondi taisto blago za skoraj eno tretjino cene! Je to samo kratkovidnost? Ali zares ne moremo v naši jugoslovanski gospodarski skupnosti doseči to, da bi enotno in dosledno nastopali na tujem tržišču? Mar so nekateri zares tako usekano grabežljivi, da hodijo v tujino konkurirati lastni domovini, lastni družbeni skupnosti? Za takšne ne more biti prav nobenega opravičila, ampak eno samo zdravilo: takojšnja prepoved nastopanja na tujem tržišču! (Ž)

RAZPIS

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnega razmerja pri podjetju »Mestna pekarna« v Postojni razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoji: popolna srednješolska izobrazba ali najmanj desetletna praksa v računovodski stroki. — Ponudbe pošljite na upravo podjetja v roku 10 dni po tej objavi. Podjetje s stanovanjem ne razpisuje.

RAZPIS

o pogojih za vpis dijakov (in) v EKONOMSKO SREDNJO ŠOLO v KOPRU za šolsko leto 1962/63

Ekonomska srednja šola v Kopru ima dva odseka in sicer: EKONOMSKI ODESEK ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO.

Na EKONOMSKEM ODESEKU se učijo dijaki razen splošnoizobraževalnih predmetov tudi strokovne predmete in sicer: knjigovodstvo, gospodarsko poslovanje, politično ekonomijo, gospodarsko računstvo, korespondenco, blagovnanstvo, statistiko, pravo, stenografijo in strojepriso.

Na ODESKU ZA TURIZEM IN GOSTINSTVO pa se učijo dijaki razen splošnoizobraževalnih predmetov tudi strokovne predmete kot na ekonomskem odseku, razen teh pa še: ekonomsko turizma in gostinstva, nauk o prehrani, teorijo kuhanja, strežbo, higieno in etiko ter družabne odnose.

NOVA AFIRMACIJA PORTOROŠKIH DIRI

Provini in Recktenwald postavila nova rekorda

(Nadaljevanje s 1. strani)

tekmovalja, v kateri so povsem dominirali domačini. Ker nevihta ni prenehala, sta bili naslednji dve točki v nedeljo. Tako so se točno ob desetin dopoldne pojavili na startu motocikli do 350 ccm. Ze v prvem krogu je prevzel vodstvo Nemec Klaus in ga obdržal do konca. Ogroženo borbo za drugo mesto pa sta imela Avstrijec Schachl in Sved Carlsson. Do desetega kroga je bilo med njima le 20 metrov razlike, nato pa se je Schachl v odličnem krogu rešil svojega nasprotnika. Eden izmed favoritov Avstrijec Lenz je moral odstopiti zaradi okvare na vozilu, medtem ko je bil znani dirkač Avstrijec Tischer četrty. V tej kategoriji naj omenimo še veliko smolo Šveda Forsberga, ki je prišel na tekmovalje z zamudo in so mu v nedeljo dovolili napraviti obveznih pet krogov. Toda Švedu je že v prvem krogu na nekom ovinku zaneslo in je nevarno padel. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Nastop motociklov s prikolicami ni bil kdo ve kako zanimiv,

saj je svetovni rekord Butscher vozil tako rekoč brez konkurence in prišel na cilj kilometer pred Jugoslovonom inž. Šnajderjem. Zagrebčan je sicer odlično vozil, vendar je bil njegov stroj pre slab, da bi se lahko meril z Butscherjem. Precejšnje presenečenje smo doživeli v dirki motociklov do 125 ccm. Favorit Rinaudo je namreč nekoliko zatajil, tako da sta ga prehitela njegov rojak Visenzi in Sved Svensson. Slabo se je uvrstil tudi francoski prvak Touzalini, ki je bil šele šesti. Od naših tekmovalcev naj omenimo predvsem Bucala in Oblaka, ki sta dosegla osmo in deveto mesto zaradi odlične tehnike vožnje in borbenosti kljub temu, da sta njuna stroja precej zastajala za tujimi.

Z velikim zanimanjem so gledavci spremljali nastop motociklov do 50 ccm, saj je šlo za afirmacijo Tomosovih strojev in domačih tekmovalcev, ki so bili v večini. Kakor je bilo pričakovati, se je boj za prvo mesto odvijal med udeležencema svetovnega prvenstva Italijanom Parlottijem in Koprčanom Picigo. V prvem

krogu je Piciga vodil, toda že v drugem krogu se je moral odpovedati prvemu mestu. Nenadoma se mu je namreč pokvaril motor in izgubil je toliko časa, da so ga prehiteli še trije drugi tekmovalci. Pozneje je sicer Piciga spet ujel ubežnik, razen seveda Parlottija.

V dirki motociklov do 250 ccm je ponovno zablestel svetovni prvak Provini. Od vsega začetka je bil krepko v vodstvu. Na cilj je privozil s tako prednostjo, da je pustil vse svoje nasprotnike zadaj za en krog, kar doslej še ni uspelo nobenemu dirkaču. Provini je dosegel povprečno hitrost 98,4 km na uro, medtem ko je imel stari rekord proge za motorna kolesa Avstralec Pound (95,5 km). V enem krogu pa je dosegel hitrost 101 km na uro, kar je prav tako nov rekord (stari rekord je imel inž. Šnajder s hitrostjo 98,1 km na uro). Provini je torej prvi na portoroških dirkah dokazal, da je moč voziti z motociklom na portoroški progi s povprečno hitrostjo nad 100 kilometrov na uro. Žal ni imel močnejše konkurence, sicer bi morda zrušil tudi abso-

lutni rekord proge, ki ga je lani postavil avtomobilist Avstrijec Markl (povprečno 101,8 in v enem krogu 104,3).

Stari rekord proge za motorna kolesa je zrušil tudi Nemec Recktenwald v kategoriji motociklov do 500 ccm. Progo je namreč prevozil s povprečno hitrostjo 95,8 km na uro, medtem ko je drugoplasirani, Švicar Spinnler, rekord izenačil.

Težko pričakovani nastop avtomobilov formule »Junior« je gledavce nekoliko razočaral. Manjkal je namreč evropski rekord Avstrijec Bardi, ki je najbrž ostal doma zaradi slabih vremenskih razmer. Tako je Švicar Moser brez težav osvojil prvo mesto. V tej točki je vredno omeniti veliko smolo Rodezijskega Davida Rileyja. Na dirko je prišel s precejšnjo zamudo, ker ga je zadržalo slabo vreme v Avstriji. Tehnično vodstvo mu je ugodilo, da je tik pred začetkom nedeljskih dirk opravil predpisano poskusno vožnjo. Riley se je v prvem krogu krepko spopadel z Moserjem, toda že v drugem krogu so vse njegove nade propadle, ker se mu je pokvaril motor.

Na koncu naj pohvalimo odlično organizacijo prireditve, saj so vse točke potekale nemoteno. Zahvala gre tudi pripadnikom LM, ki so vzorno organizirali promet pred dirkami in po tekmovalnjo, kakor tudi varnostno in sanitetno službo med samimi dirkami.

TEHNIČNI REZULTATI

Motocikli do 175 ccm: 1. Sunalahašić 60,15 (povprečna hitrost 68,7 km na uro); 2. Blivic 60,26,4 (povprečna hitrost 68,5 km na uro); 3. Arčan, 4. Prstec (vsi Jugoslavija).

Motocikli do 350 ccm: 1. Klaus (Nemčija) 56,15 (povprečna hitrost 92 km na uro); 2. Schachl (Avstrija) 53,25,4 (povprečna hitrost 83,5 km na uro); 3. Carlsson (Švedska), 4. Tischer (Avstrija).

Motocikli s prikolicami 500 ccm: 1. Butscher (Nemčija) 43,29,1 (povprečna hitrost 95,2 km na uro); 2. inž. Šnajder (Jugoslavija) 45,00 (povprečna hitrost 92 km na uro).

Motocikli do 125 ccm: 1. Visenzi (Italija) 45,15,2 (povprečna hitrost 91,4 km na uro); 2. Svensson (Švedska) 45,37,1 (povprečna hitrost 90,7 km na uro); 3. Rinaudo (Italija); 4. Eser (Nemčija); 5. Bucalo (Jugoslavija); 6. Oblak (Jugoslavija).

Motocikli do 50 ccm: 1. Parlotti (Italija) 41,23,4 (povprečna hitrost 83,3 km na uro); 2. Piciga (Jugoslavija) 42,59 (povprečna hitrost 80,2 km na uro); 3. Bernetić; 4. Vrhovnik; 5. Gajšek in 6. Seljak (vsi Jugoslavija).

Motocikli do 250 ccm: 1. Provini (Italija) 42,04,1 (povprečna hitrost 98,4 km na uro in v enem krogu 101,0 km na uro); 2. Svensson (Švedska) 52,12,4 (s povprečno hitrostjo 89,9 km na uro); 3. Inzko (Avstrija); 4. Sever (Jugoslavija) in 7. Janez Pintar (Jugoslavija).

Motocikli do 500 ccm: 1. Recktenwald (Nemčija) 54,00 (povprečna hitrost 95,8 km na uro); 2. Spinnler (Švicar) 54,00; 3. Klaus (Nemčija). Avtomobili formule Junior: 1. Moser (Švicar) 52,40 (s povprečno hitrostjo 98,25 km na uro); 2. Shepherd (Anglija) in 3. Del Torre (Italija).

MALI ROKOMET

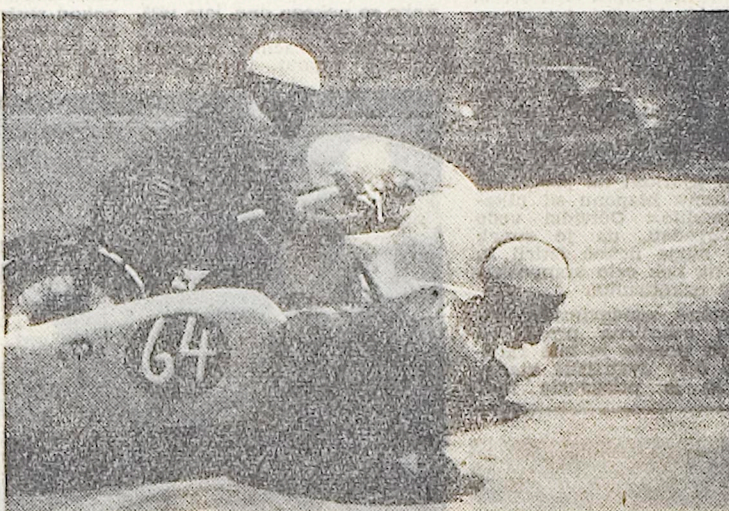
KOPER — BRANIK 2 : 2

Koprčanke so igrale v nedeljo na domačem igrišču neodločeno z mariborskimi Branikom. Izid ni nečasten, saj so Mariborčanke med najmočnejšimi v republiški ligi. Odlikovali sta se obe vratarici, zlasti vratarica Kopra Fakinova. Zatajili pa sta napadalni vrsti.

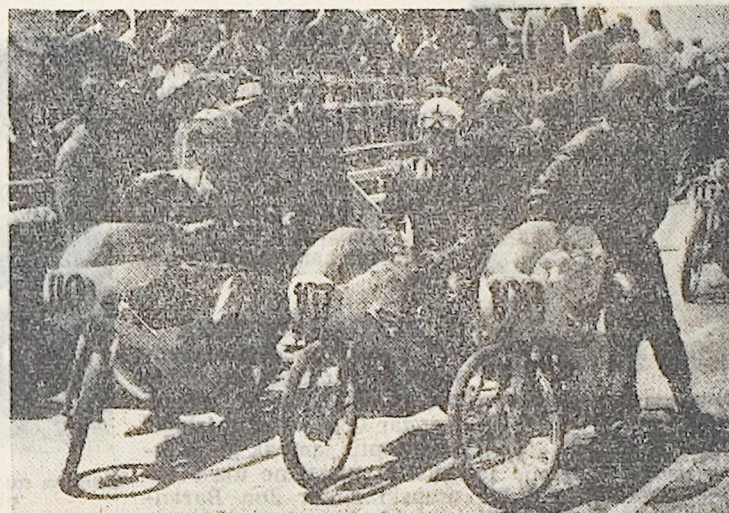
V nedeljo igrajo Koprčanke s Svobodo v Ljubljani. Če bodo zmagale, jim je zagotovljeno mesto v ligi. V primeru poraza bodo igrale kvalifikacijske tekme, v katerih imajo spet priložnost, da se obdrže v družbi najboljših, saj so nasprotnice razmeroma šibke.

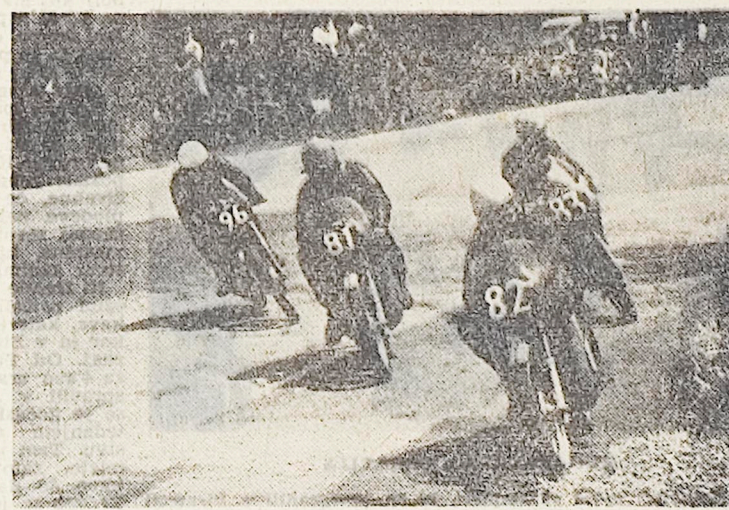
Tudi, direktor letošnjih portoroških dirk Franc Copi-Borutin (v sredi) z zanimanjem sledi vrstnemu redu tekmovalcev z motocikli do 125 ccm

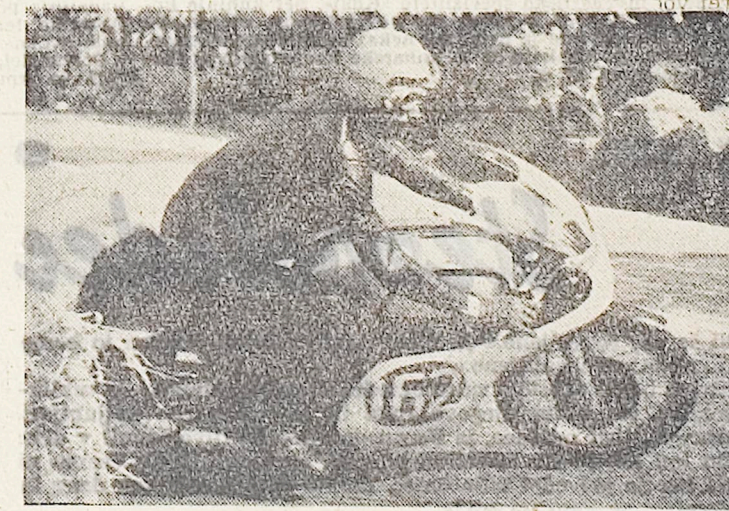
Nemec Arsenius Butscher je s sovozačem Heinerjem v tekmi s prikolicami motociklov do 500 ccm navdušil več tisoč gledavcev, saj je prevozil portoroško progo s povprečno hitrostjo 95,2 km na uro

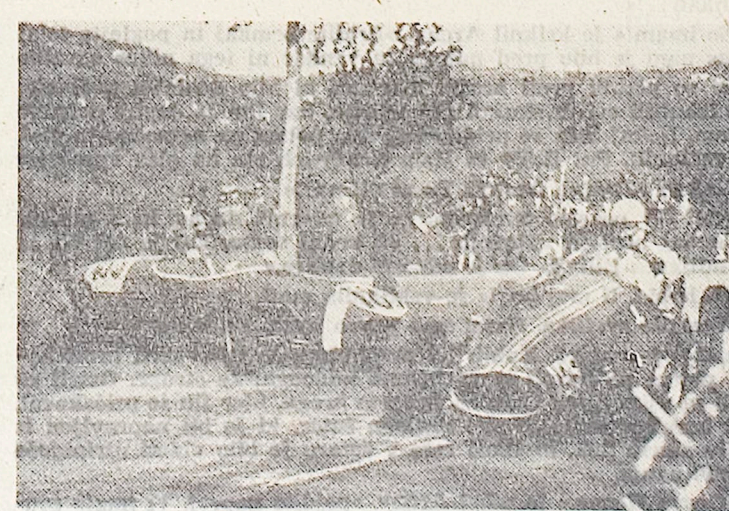
V tekmovalstvu z motocikli do 50 ccm, ki so prevozili deset krogov, to je 57,5 kilometra, je zmagal Gilberto Parlotti z motorjem TOMOS special in s startno številko 107. Poleg njega sta na sliki Rajko Piciga (štev. 108), ki se je uvrstil na drugo mesto, in četrtoplasirani Florijan Vrhovnik

Skozi ovinek vozijo motocikli do 125 ccm

Novi rekord portoroške proge Karl Recktenwald (Nemčija), ki je z motorjem znamke Norton — 500 ccm — vozil s povprečno hitrostjo 95,8 km na uro

Avtomobila formule Junior na ostrem ovinku v Luciji

Nov športni klub v Piranu

V Piranu je bil 1. junija 1962 ustanovni občni zbor Kluba za potapljanje in podvodni ribolov, ki bo deloval v sestavi Društva za podvodne športe LRS v okviru Ljudske tehnike. Zboru so prisostvovali ljubitelji tovrstnega športa iz vseh treh obalnih občin, kakor tudi predstavniki društva iz Ljubljane. V glavnih črtah so bile nakazane naloge in sploh namen kluba: razviti ob našem morju športno potapljanje, vodvodna raziskovanja, podvodni ribolov, fotografiranja in filmanja pod vodo, proučevanje morske faune in flore, ob vsem tem pa

Mladi modelarji izolske Mehanotehnike so tudi letos kljub dokaj ostrim konkurenčnim tekmovalcem iz Makedonije in Srbije osvojili prehodni pokal. Vzporedno s čedalje bolj množično udeležbo na tem tradicionalnem tekmovalstvu mladih modelarjev postaja tudi ta trofejna mehanotehniška vse bolj pomembna. Na sliki: pokal Mehanotehnike v rokah dveh mladih zmagovalcev iz Izole neposredno po zaključnem tekmovalstvu

Tekmovalje mladih voznikov

Prizadevni društveni delavci AMD Postojna so priredili konec preteklega meseca več športnozvojni prireditvi za šolsko mladino in cicibane pod naslovom »Pokaži, kaj veš in znaš o prometnih predpisih!« Takšne prireditve, množično obiskane in združene s praktičnimi vožnjami s kolesi, otroškimi avtomobili in go-carti, so bile najprej v Planini pri Rakeku, v Prestranku in v Hruševju.

Finalnega tekmovalja v Postojni so se zatem udeležile ekipe vseh šol. Pionirji in cicibani so se

po postojnskih ulicah spoprijeli najprej v ocenjevalni vožnji s kolesi, v počasni vožnji s kolesi, v dirki z otroškimi avtomobili in v tekmovalstvu z go-carti. Vsi tekmovalci so zatem prizadevno odgovarjali na vprašanja o prometnih predpisih.

Da bi v bodoče tehnično vzgojo in tovrstni šport še bolj približali najmlajšim, je nekaj šol nabavilo go-cart vozila. (ma)

KOŠARKA

ZMAGA IN PORAZ

V petem kolu prvenstva v I. republiški košarkarski ligi sta dosegla primorska predstavnik v ligi deljen uspeh. Nanos je imel v Postojni v gosteh Proletarca iz Zagorja in ga po trdi borbi premagal z 62:53. Moštvo Nanosa se je s tretjo zaporedno zmago vsidrlo v sredino prvenstvene tabele. Medtem pa je Partizan iz Ilirске Bistrice doživel v Sošanju v petem kolu enega najtežjih porazov, kjer se je srečal z Elektro. Zmagala je prepičljivo Elektra z rezultatom 77:56. (ma)

STRELSTVO

SD CENTER PRVAK

Na meddružinskem strelskem tekmovalstvu v počastitev dneva mladosti v Postojni je nastopilo devet moštev, zmagala pa je z 906 krogi ekipa SD Center pred SD Gozdarski center (834), SD Borac (832), SD Udarnik (722) itd. Med posamezniki je bil najboljši Maksimović z 246 krogi, slede pa Mikoletič (240), Djusić (233), Glazar (230) itd. (ma)

OB SVETOVNEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

Drugi Čile v Piranu

V prelepi Garibaldijevi dvorani, kjer si Pirančani ogledajo kdaj pa kdaj tudi kak dober film (v zadnjih dveh mesecih si uprava to res prizadeva), v tej prekrasni dvorani, kjer si ljudje tovariško klimajo ali pa tudi odkimavajo, ali pa si tudi kaj šepetajo, torej tu se je zgodilo nekaj tako vsakdanjega, da me je zabolelo nos oziroma sem dobil kronični vohalni občutek. Zda govornim samo še o siru. Jem sir. Vidim sir. Kolnem sir. Sir, sir, sir! Pravzaprav je to obsedenost. Prividi siru spadajo prav tako v religio kot prividi srednjeveških pobožnjakaric. Upam, da mi bodo kje v bližini postavili skromno sirarno.

In kako me je to božje (ta kap), boste vprašali. Preprosto, državljani! Šel sem si ogledat znamenit film CAWBOY. Gledali smo ga, jaz in moji prijatelji, zvečini smo gumi, glasno smo zvečini in delali balončke. Moji sosedi, ki obožuje kavboje, sem tak balonček ponudil v zameno za poljub. Punca pa me je tako živahno pocukala za meje, da sem se sedaj rdeč. In tedaj se je začelo, po cukanju te punce, ko sem že bil rdeč. Od nekd se je vzel sir. Globoko smo vdihnili, jaz in moji prijatelji, glej ga, smo rekli, pa je za nam. Toda starejši dedec, menda prosvetni delavec, je protestiral.

— Ne, dečki, je šepetal, to so kar vaše noge! Vaše umazane noge

če so se spotile, samé se umivajo, ker jih vi nečete.

— Pa dajte že mir, vi! sem se vrgel v njegov obraz. Kaj pa čvčkate, noge! Moje že ne!

In vsa dvorana je iz tega besedovanja potegnila kubični koren. Globoko so iskali pomen nog. Dihali so in sapa se je zvijala kakor žareča žičarska klobasa.

V PIRANU pa sodelujemo tudi na nogometnem svetovnem prvenstvu. Čile je v ulici Alna Vilode in v Preskovi, to je v vzhodnem delu mesta. Od vinske kleti krenite mimo cerkvice in nato smuknete v neki kanal. Tekme vseh reprezentanc so že v teku, seveda je dovoljeno le časnikarjem, in še to le nekaterim, poslušati. Kako družinske enajstoročice obmetavajo zidove z žogami. Bum, bum, bum! grmi. Sop paglavcev trenira pod vodstvom raznih očetov (trenerjev), mulci pa se derejo, da je kar prijetno pri srcu. To so razni Gekli, Mantovani, Peleli. Nič se jim ne upa ugovarjati, bogovom presvetlim, saj so vendar dika. Mamice včasih zapro kakšno polknico, da jih ne bi nervirali. Vseeno bi bilo zanimivo, če bi jih kdaj opazilo oko postavice. Pa ne zaradi prepovedi, naj točje žogo, ki je tako prijetno poslušati, ampak oko je potrebno zato, da ne

bi to nogometno zlato po končanem prvenstvu odtelo v kako drugo ulico. To bi bila neizmerna škoda!

Prvenstvo bo v nekaj dneh na višku, tedaj pa vam bom, dragi bravci, sporočal rezultate. Moštva ne bodo imela kakih znamenitih imen, pač pa samo hišne številke teh dveh ulic. Boste videli, kako bo to prijetno. Hišna številka ta in ta je prevzela pobudo, zmaga pa ima v žepu številka ta in ta. Jaz, ki hodim vsak dan tavižentkrat mimo, sem jim že segel v besedo, da bi bilo bolje, če bi šli na igrišče. Veste kaj mi je rekel neki nadobudni deček?

— Ma kaj se vi vtikate v fuzbal. Vi studirate rudnik v Sečovljah, da budo več kolna.

Zahvali sem se dečku, po tej strani pa se zahvaljujem tudi staršem, ki tako lepo skrbijo za otroke.

Pa še nekaj novosti iz letnega kina. Ob pol devetih je predstava, ne? Petina gledavcev je otrok, šolskih, kajpak. Lubi stariši, ali ne bi tudi vi bedeli nad svojimi arčci. Ali res mislite, da se do pol enajstih mučijo nad zvezki. Ali res mislite, da brišejo potno, učenjsko čelo na robove razno raznih zvezkov. In upravi kina: ali ne bi blagajničarka rajše povprašala pa-

jaca, ki stegujejo brado na pult blagajne, kolikokrat je že upokojen, da ga je starost ponižala na meter in deset.

Gledal sem dekletce iz IV. razreda, ko je požirala filmsko plažo TEROR BARBAROV. Poleg je sedela mamica. Obe sta vzdihovali kakor mački na vroči pločevini, si strelili. Punčka me dobro poznala, zato bom prihodnjič njen filmski entuziazem upošteval.

Privrženci jazza me že tedne nadlegujejo, naj objavim izredno turistično privlačnost, oziroma biografično znamenite pisce Blondi (ne fuhrerjeve). Ta pisca, pravijo, njeni prijatelji, je skotila dvočlenci, ki sta muzikalni zlasti v jutranjih urah. Ker eno od teh čislam tudi sam (stanuje v tretjem nadstropju), včasih ji kaj malenkostnega celo podarim, kost ali lepo srbsko frazo, sem se zares dolžan o njenem aktu razpisati. Pravzaprav je mezzosopranistka. Studirala je petje na jagi, klavirski part pa na vseh vratih tretjega nadstropja. Njen glas je mehak, prihaja iz trebušne votline mimo praznega želodca do žrela, kjer ga izredna vibracija pošlje v uho spečega človeka, v tem primeru mene in drugih strank. Navdušeni ji ploskamo, njen menažer pa se samo kdaj pa kdaj prebudi in ji reče: PST!

Dragi bravci! Za prihodnjič imam pripravljeno intervju z znamenito podgano, gospo LI CI HAJEVO iz dinastije LUNG. Gospa je dala nekaj imenitnih izjav. Rada ima nekaj lokotov, o katerih želi govoriti samo »uz fotografiju«.

inž. Š. G. R. P.

Železniške postaje brez proge in vlakov

Ko v poslednjem času vse češče postavljamo v ospredje graditve železniške proge, ki bi povezala Koper zaledem, se domači prebivalci kaj radi poskušajo na račun stare ozkotirne železnice, ki je vodila skozi Koper. Sicer pa so tukaj očiti dokazi: dobro ohranjene in v tradicionalnem železničarskem stilu zgrajene postaje, ki jih je moč videti v različnih mestih Istre od Kopa do Poreča.

Nekdanja koprška železniška postaja je blizu koprškega Tomosa, portoroška pa v Luciji. Stari prebivalci našega Primorja se danes, ko jih zanese pot mimo teh trdnih grajenih objektov, kaj radi povedo: — O, to je bila prijetna vožnja v Trst, ko si lahko vstopal in izstopal kjerkoli na progi, saj se stariemu hlapcu ni nikamor mudilo. Očitno vedo celo povedati, da je sunek močne burje nekoč iztril in obrnil na bok celo kompozicijo tega ozkotirnika.

Se nekaj zgodovinskih podatkov: ozkotirna proga od Trsta do Poreča je bila zgrajena v času avstrijske vladavine, ki je prispevala tudi

glavni inventar zanjo — vagoni. Vse kaže, da bi ta proga še danes služila svojemu namenu, če Italijani ne bi sprožili vojne v Etiopiji. Tedaj je nekemu fašističnemu velikašu v Rimu padla v glavo ideja, da bi to progo z inventarjem vred lahko prenesti v Etiopijo, da bi tako kar najbolj zadostili svojem apetitu po izvozu surovin iz te dežele.

Tako so nekega dne, leta 1935, vkrcali v tržaškem pristanišču demontirane tračnice z mini-atomnimi vagoni in hlapci

Prejšnji teden sta prispeli na obisk v Jugoslavijo dve skupini naših izseljencev iz ZDA, in sicer člani Ameriške bratske zveze pod vodstvom dr. Tomšiča in članice Slovenske ženske zveze pod vodstvom Antanije Tanko. Na sliki: pozdrav v Postojni

SPET POWERS

Ime Powers se je spet pojavilo na prvih straneh ameriških časopisov. Zena pilota zloglasnega letala U-2 je te dni poskušala napraviti samomor. Zaužila je 25 tablet močnega uspavalnega sredstva. Vzrok poskušane samomora je neznan.

DRAGA UMETNINA

V muzeju moderne umetnosti v Stockholmu imajo najdražje jajce na svetu. Vendar tega jajca ni izlegel noben pišč, ampak ga je izdelal iz plastične mase romunski slikar Jon Barancu, ki je umrl pred dvema letoma. Izdelek, ki ima popolno obliko jajca, so kot umetnino ocenili na sto tisoč dolarjev.

vred na veliko ladjo. Cilj: Etiopija. Usoda te nenavadne železnice se danes ni povsem razčistila. Nekateri menijo, da so zavezniška letala potopila ladjo z tovorom vred, drugi pa zopet trdijo, da je istrski »kavni mlin« kasneje obratno val na progi Džibuti-Adis Abeba.

Bodi kakor koli: ostale so samo železniške postaje, ki ponekod služijo še danes za razne poslovne prostore, marsikje v Istri pa so jih spremenili celo v stanovanja. J. M.

V UMAGU NAJVEČJA VINSKA KLET V DRŽAVI

Istrsko vino ne slovi zamaš daleč naokoli po svoji kvaliteti. Zato nikakor ni naključje, da so prav v Umagu zgradili največjo vinsko klet v državi. Kot znano, je Istra idealno vinarsko področje, ki ima tudi izredne klimatske pogoje za to kulturo. Vino, ki ga spravljajo v to klet velikanskega podjetja »Istra-eksport«, prihaja izključno z družbenih vinogradniških posestev in kmetijskih združenj, ki so imele pred dograditvijo tega objekta hude skrbi, kako ohraniti vino kvaliteto. Sicer zares ni bila pretirana, saj se je letno pokvarilo do 300 vagonov sortnih vin. Tedaj so se odločili za gradnjo kleti, katere zmogljivost znaša 500 vagonov vina, ki ni spravljeno v sodih, ampak v velikanskih cisternah.

Podobna klet je tudi v Pazinu, čeprav je njena zmogljivost znatno manjša. Več podobnih kletj pa gradijo tudi v drugih krajih Istre, da bi se tako naši vinogradniki lahko dokončno izselili iz kleti bivših veleposestnikov, ki so že zastarele. Te gradnje v glavnem financira podjetje iz Umaga.

V Moskvi je skupina največjih italijanskih industrijskih podjetij priredila v sklopu prizadevanj za razvijanje gospodarskih odnosov s Sovjetsko zvezo ogromno razstavo svoje dejavnosti in izdelkov. Razstavo so obiskali tudi najvišji sovjetski voditelji z Nikito S. Hruščevom na čelu. Ob tej priložnosti je znana tovarna avtomobilov darovala Hruščevu prelopo limuzino Fiat 2300. Hruščev se je z nekaj spremljevalci takoj usedel v voz in v Fiatov šofer je vse skupaj zapeljal v Kremelj, kjer je bil zanj že pripravljeno kosilo.

Amfore ob umaški obali

V Umagu se je leta 1959 zbrala skupina mladih dijakov arheologov, ki je najbrž edina te vrste v državi. To skupino vodi predavatelj italijanske osnovne šole Ivan Rušnjak. Na zamisel o iskanju amfor na morskem dnu jih je privedlo naključje, ko so ribiči blizu umaške obale izveleki na dan eno samo amforo. Predavatelj Rušnjak, ki se je že v mladih letih navduševal za arheologijo, je sklenil, da bo v prostem času stregel temu konjunkturi. Kmalu so se mu pridružili nekateri dijaki in Umag je dobil zanimivo skupino mladih raziskovalcev.

Uspeh ni izostal. Kmalu so odkrili na morskem dnu v vodah okrog Umaga pravcaro »pokopališče« amfor, saj so jih že doslej izveleki iz morja skoraj 30. Zlati večino v precej poskodovanem stanju. No, kljub temu pomeni ta podvig dragoceno zgodovinsko najdbo antične dobe. Umaški amfori ugotavljajo, da so najdeni predmeti rimljanskega izvora, samo najdišče pa si razlagajo s potopitvijo ene ali več ladij Rimljanov, ki so bili premalo pozorni na nevarne podvodne grebene med Umagom in Saveljem. Ta razlaga je tem verjetnejša, ker je v času rimskega imperija bila tod stalna vodna pot njihovih galej. Iz nekdanjega rimljanskega mesta Akvileje, ki se je nahajala v bližini današnje Monfalcone, so čestokrat plovile galeje proti istrski obali in obratno. Najpogostejše naj bi tako po vodni poti prevažali živila, vino in olje.

Vsekakor pa je čudno, da skupina mladih arheologov ni našla v bližini najdišča amfor ostankov potopljenih ladij. Predavatelj Rušnjak pa pravi, da je na morskem dnu našel ostanek nekakšnega zidovja, dokaj globoko pod vodo. Zato upravičeno meni, da je odkril potopljeno mesto, o katerem ni znano ničesar niti danes.

Skupina mladih arheologov italijanske šole iz Umaga s svojim profesorjem arheologije Ivanom Rušnjakom

Skoda le, da tuji turisti, ki jih najdenine očito zanimajo, na veliko kujejo te dragocene zgodovinske najdbe in jih brez ovir odnašajo iz naše države. Vendar so tudi te trgovini napravili mladi arheologi konec, kajti sedaj najdejo kljub pomanjkanju primerne prostora vsem starinam prostor v domačem kraju. Občinski ljudski odbor pa jim je zagotovil, da jim bodo kmalu dodelili primerno poslopje, kjer bodo razstavili eksponate.

Sesti kozmonavt je Američan Scott Carpenter, ki je te dni podobno kot njegov rojak Glenn obletel Zemljo in nato pristal v morju. V vesolju je bil nekaj minut manj kot pet ur, pristanek pa je bil dokaj dramatičen, ker je kabina »Aurora VII« padla v morje celih 320 km od predvidenega kraja pristanka. Tehniki to pojasnjujejo z utrujenostjo in zmedenostjo pilota

KUHARSKA KOOPERACIJA

Ob splavitvi ladje »Tjempe«, ki so jo zgradili v Piranski ladjedelnici za indonezijsko trgovinsko mornarico, so ladjedelci priredili za goste slavnostni banket. Da bi svoje jugoslovanske prijatelje kar najbolj počastili, sta indonezijska ladijska kuharja Kamsar in Muarip pripravila v kuhinji hotela Palace v Portorožu slavnostno indonezijsko specialiteto »Koki«. Šef kuhinje hotela Palace Vili Rauter je prav tako pokazal svoje znanje. Za goste iz te daljne dežele je pripravil nekaj naših znanih kuharskih specialitet. Po banketu je to kuharsko kooperacijo ovekevil tudi fotograf. M. J.

MARK TWAIN:

Ste zasledec

»Ni še vse izgubljeno,« je rekel Archy. »Kljub vsemu jo bomo našli... ni še izgubljeno.«

»Naj te bog blagoslovi za te besede, Archy Steelman,« je vzkliknila ženska, pograbila njegovo roko in jo jela žarko poljubljati. Peterson, tisti novinec, je Fergusonu posmehljivo šepnil v uho: »Do tód mu je šlo imenitno od rok, mar ne? Kljub vsemu ni lepo, da nas je privedel tako daleč. Lahko bi si izbral kak drug in bližji kraj... se vam ne zdi?«

Ferguson se je namrščil in užaljen dejal: »Naj to pomeni, da ti ne verjameš, da bi bila deklica tukaj? Jaz pa ti rečem, da je bila tukaj. Če nočeš, da te ne bi vsi ti ljudje prebunkali...«

»Že imam!« je kričnil Archy. »Pridite semkaj in pogledjte tole! Ves čas nam je bilo pred nosom, in vendar ni tega nihče opazil.«

Vsi so planili proti kraju, kjer naj bi bilo dekletce počivalo, vsi so izbulili oči in skušali videti tisto, kar jim je Archy pokazal s prstom. Nekaj časa so pridrževali diha, potem pa nemočno in globoko vzdihnil. Pat Raily in Ham Sandwich sta na glas vprašala: »Kaj pa si našel, Archy? Tu ni ničesar!«

»Nič? Vi pravite temu nič?« je odvrnil Archy in s prstom hitro nekaj narisal. »Poglejte... ali sedaj veste, kaj je to? To je sled indonezijske Bilyja. On je odnesel deklico.«

»O, hvala, ti moj bog!« je vzkliknila mati.

»Vzemite svetilke. Našel sem pravo smer. Za mano!«

Stekel je naprej. Kalih tri sto metrov je tekel med grmi kadulje, potem pa izginil za grebenom hudourniške struge. Ostali so planili za njim in ga našli na drugem bregu, kjer jih je pričakoval. Deset korakov dalje je stal majhen šotor, ki je bil napravljen iz eunj in starih delj, in skozi reže v šotoru je bilo videti utripajočo svetlobo ognja.

»Gospa Hogen,« je rekel Archy, »pojdit naprej, Vi imate pravo, da jo prvi vidite.«

Planila je proti šotoru, za njo pa so skočili še ostali. Indijane Billy je sedel na tleh poleg ognja, kraj njega pa je spala deklica. Mati si je vsa iz sebe od radosti privila na prsi zdaj otroka zdaj Archyja. Po licih so ji drle solze hvaležnosti.

»Jaz jo našel veliko prej, bila ura deset...« je dejal Billy. »Spala je tam zunaj, veliko utrujena... obraz moker, najbrž jokala; princel jo domov, dal jesti, ona je bila hudo lačna... spet legla spat.«

Ob pol dveh so se ljudje vračali proti naselju in peli »Zmagovavec se vrača domov«. Mahali so s svetilkami in pili pijačo, ki so jo spotoma hodili iskat v svoje kolibe kopaci. Prilomastili so v kavarno, se razkošatili za mizami in nadaljevali s popivanjem prav do zore.

Drugi del

I.

Naslednjega dne popoldne je velika senzacija spravila vse prebivalce na noge. V kavarno je stopil resen, dostojanstven in uglašen človek, najel sobo in v spisak gostov napisal svoje slavno ime:

Sherlock Holmes

Ta novica se je širila od kolibe do kolibe in od rudišča do rudišča kakor ogenj. Ljudje so popuščali orodje in na vrat na nos drveli proti kavarni, da bi videli to znamenito osebnost. Nekdo, ki jo je mahal s severnega konca, je kričnil Patu Railyju, čigar rudišče je bilo blizu nahajališča Flinta Baknerja. Fetlock Jones je slišal, kaj je bil možakar kričnil, prebledel in zamrmral:

»Striček Holmes! Od kod se je neki vzel ravno v tem času, ko sem...« Globoko se je zamislil in spet začel mrmrati: »Le zakaj naj bi se ga bal? Kdor ga pozna tako dobro, kakor ga poznam jaz, mora vedeti, da sploh ne ume odkriti zločinca, razen če vnaprej ne privariva zločina, napravi sledove in najame kakšnega človeka, ki bi bil po njegovih navodilih pripravljen napraviti zločin... Tokrat pa ne bo nobenih sledov... kaj naj potem sploh napravim? Nič! Da, dragi moj gospod, vse je pripravljeno... navsezadnje pa lahko tudi preložim za kasneje, le zakaj bi tvegaj. Ne, ničesar ne bom tvegaj. Drevi bo Flint Bakner prav gotovo odletel s tega sveta,« je odločno dostavil, potem pa se je spet zamislil: »Striček Sherlock mi bo drevi prav zagotovo hotel pripovedovati o domačih. Le kako naj se ga rešim? Ob osmih moram biti v kolibi, vsaj za minuto ali dve.«

Kje je kaj te dni

RADIO KOPER

POROCILA VSAK DAN ob 7.30, 13.30 in radijski dnevnik ob 15.00.

PETEK, 8. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Prišlo gostovanje — Poje Akademski pevski zbor — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Odlomki iz dunajskih operet — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

SOBOTA, 9. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Majhen koncert zabavne glasbe — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Pojeta Zlata Gašperšič-Ognjanović in Janez Triller, spremlja Avgust Stanko.

NEDELJA, 10. junija:

8.40 Z vedro pesmijo v nedeljsko jutro — 9.00 Naša reportaža: »Zgubljeni dinar« — 9.15 Zabavni zvoki — 9.45 Poje Caterina Valente — 13.30 Sosedni kraj in ljudje — 14.00 Glasba po željah — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.15 Moški in ženski zbor tovarne pohišstva iz Nove Gorice.

PONEDELJEK, 11. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Odlomki iz oper — 14.30 Od ansambla do orkestra — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Slovenske narodne.

TOREK, 12. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 V ritmu z malimi ansambli — 14.00 Paleta zabavnih popevk — 14.30 SOLA IN ŽIVI JE-NJE: »Med vipavskimi pionirji« — 14.50 Pojeta zbor osnovne šole iz Idrije in Kobarida — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Poskočne in okrogle.

SREDA, 13. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Zabavni ritmi — 14.00 Odmevi iz Jugoslavije — 14.30 Za oddih in razvedrilo igrajo in poje Billy May, Gery Scott, Errol Garner, Lilijana Petrović in Al Stefano — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Jakov Gotovac: »Koleda«.

ČETRTEK, 14. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Narodne in priredbi Franceta Marolta — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Ivo Tjardović: Odlomki iz operete »Mala Floramy« — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

PETEK, 15. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Narodne in priredbi Franceta Marolta — 14.00 Vedro in popularno — 14.30 Ivo Tjardović: Odlomki iz operete »Mala Floramy« — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Domače aktualnosti — 15.40 Glasbena medigra.

SOBOTA, 16. junija:

7.15 Glasba za dobro jutro, vmes objave — 13.40 Popevke in ritmi od tu in tam — 14.30 Majhen koncert zabavne glasbe — 15.15 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.30 Božo in Miško z Vaškim kvintetom.

TELEVIZIJA

TELEVIZIJSKI SPORED RTV STUDIA LJUBLJANA za čas med 8. in 15. VI. 1962

Petek, 8. junija: 18.30 DOKA IN NA TUJEM; 20.30 S T V PO SVETU; U B A; 20.35 SPREHOD SKOZI ČAS.

Sobota, 9. junija: 20.35 III. JUGOSLOVANSKI JAZZ FESTIVAL — prenos z Bleda; 22.35 POSTNA KOČIJA — serijski film.

Nedelja, 10. junija: 10.30 VETER — serijski film; popoldne — ŠPORTNO POPOLNE; 20.45 III. JUGOSLOVANSKI JAZZ FESTIVAL — prenos z Bleda.

Ponedeljek, 11. junija: 18.00 KAKO SO BUTALCI PELJALI VINO — zgodba iz serije lutkovnih iger o Butalcih; 20.30 Kreft: KRANJSKI KOMEDIJANTI — prenos iz Drame SNG v Ljubljani.

Sreda, 13. junija: 18.00 PETSTO KLOBUKOV MATIČKA MELETA — slikanica za najmlajše; 18.10 RISANI FILM; 18.20 MESO NA ŽARU IN ZELENJAV — kuharski nasveti; 18.40 S KAMERO PO AFRIKI — serijski film; 19.05 S POTI PO SOVJETSKI ZVEZI II: Leningrad; 19.30 TV OBZORNIK.

Četrtek, 14. junija: 20.20 KRATKI FILM; 20.30 TIŠINA — ODDAJA; 21.55 SPREHOD SKOZI ČAS.

Petek, 15. junija: 19.30 DOKA IN NA TUJEM; 20.20 PRENOS.

Sobota, 16. junija: 22.15 POSTNA KOČIJA — serijski film.

SVETOVNO NOGOMETNO PRVENSTVO

Petek, 8. junija: 21.10 — 22.40 URUGVAJ : SSSR — ČILE : NEMCIJA;

Nedelja, 10. junija: približno ob 17.30 BRAZILJA : ŠPANIJA; približno ob 18.00 KOLUMBIJA : JUGOSLAVIJA;

Ponedeljek, 11. junija: 16.30 — 18.00 BOLGARIJA : ANGILIJA;

Torek, 12. junija: 21.05 — 22.40 ČETRTEFINALNA TEKMA;

Petek, 15. junija: 14.00 — 17.00 POLFINALNA TEKMA;

Ponedeljek, 18. junija: 22.15 — 23.45 TEKMA ZA TRETJE MESTO;

Torek, 19. junija: 21.00 — 22.40 FINALNA TEKMA.

KINO

KOPER: 8., 9. in 10. junija italijanski barvni CS film NOC VLEKEGA NAPADA; 11. in 12. junija jugoslovanski barvni film REKA SMRTI; 13. in 14. junija jugoslovanski CS film MIRNO POLETJE; 15. junija jugoslovanski film IGRE NA GRADBIŠCU.

IZOLA: 8. junija italijanski film MLADOLETNICE; 9. in 10. junija nemški barvni film GROFICA MARICA; 11. in 12. junija jugoslovanski CS film MIRNO POLETJE; 13. junija jugoslovanski film IGRE NA GRADBIŠCU; 14. in 15. junija jugoslovanski barvni film REKA SMRTI.

SKOFIJE: 10. junija jugoslovanski film SRECA V TORBI; 12. junija nemški barvni film GROFICA MARICA; 14. junija jugoslovanski film IGRE NA GRADBIŠCU.

SEŽANA: 8. junija jugoslovanski film MIRNO POLETJE; 9. in 10. junija ameriški CS film OKLAHOMA; 12. in 13. junija nemški barvni film GROFICA MARICA; 14. in 15. junija ameriški film POVABILO NA PLES.

POSTOJNA: 8., 9. in 10. junija italijanski barvni film SIN RDECEGA GUSARJA; 12. in 13. junija italijanski barvni film KITAJSKI ZID; 15. junija francoski barvni CS film LJUBEZEN POD NADZORSTVOM.

— Pridite jutri zjutraj k meni v pisarno, pa se bova v miru pogovorila o vaši pritožbi.

Dolgo si je belil glavo, kako naj bi se rešil iz te kaše, naposled pa je našel rešitev.

»Odvedel ga bom na sprehod. Spotoma ga bom prosil, naj me na poti za trenutek počaka in tako ne bo videl, kaj bom delal. Kadar hoče imeti človek dober in zanesljiv alibi, je najbolje, da je v družbi detektiva. Tako ne bo nihče nič posumil. Da, to bo najbolje... povedel ga bom s seboj.«

V tem času pa so se ljudje nagnili pred kavarno in potrpežljivo čakali priložnosti, da bi videli slavnega detektiva. Toda on se je zaprl v svojo sobo in se iz nje sploh ni gnil. Samo Ferguson, kovač Jack Parker in Ham Sandwich so imeli to srečo, da so ga lahko opazovali. Ti navdušeni spoštovalci tega velikega detektivskega znanstvenika so najeli majhno sobico, v kateri je imel gospodar zaplenjeno garderobo tistih gostov, ki niso plačali računov. Soba je imela majhno okence, ki je gledalo naravnost v tisto sobo, ki si jo je bil najel slavnj Sherlock Holmes. Zaluzije na oknih sobe gospoda Holmesa so bile spuščene, vendar jih je slavnj detektiv naposled le dvignil. Našim trem junakom so se od osuplosti dvignili lasje, sree jim je začelo močnejše utripati, saj so lahko gledali človeka, ki je nad njegovo jasnovidno pronicljivostjo strmel ves svet. Sedel je v sobi — in to ne kakor osebnost iz romana, ne kakor lik, ki ga je bila ustvarila domišljija, marveč je bil tako resničen in živ, da bi se ga lahko dotaknil, če bi stegnil roko.

»Poglej to glavo!« je šepnil Ferguson. »O moj bog, to ti je glava!«

»To pa to!« je odgovoril kovač prav tako šepetaje in s prav takšnim spoštovanjem. »Poglej njegov nos! Poglej te oči! In čelo! To ti je pamet!«

»Ampak pogled, kako je blede,« se je vmešal Ham Sandwich. »To je od strašanskega premišljevanja... zato je tako blede. Zlomka! Tepci, kakršni smo mi, sploh ne vemo, kaj je pravo premišljevanje.«

»Res je, ne vemo,« se je strinjal z njegovo mislijo Ferguson. Tisto čemur pravimo mi »premišljevanje«, ni vse skupaj nič.

»Prav imaš Ferguson. Le pogled ga, kako se je namrščil... to je globoko premišljevanje... globoko razglabljanje, vsaj štirideset metrov globoko, če ne več, v bistvo stvari. On je nekaj zavohal.«

»Seveda je zavohal... pa še kako zavohal... Poslušajta... pogledta ga, kako mrtvaško blede in leden je njegov obraz... noben mrlič ni videti tako mrliški.«